

ДГ № 164 „Зорница“
1614 гр. София, р-н „Овча купел“, ул. „Мечево усое“ № 6
тел. 02/957 86 22 , info@dg164zornica.bg

УТВЪРЖДАВАМ.....П.....
Директор на ДГ № 164:
Мариета Велкова

ОДОБРЯВАМ:.....П.....
Председател на ОС на ДГ №164:

Утвърдена със Заповед № 508-14/20.09.2023г.

СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ

НА

ДЕТСКА ГРАДИНА №164 “ЗОРНИЦА“

/2023 – 2028г./

Съдържание :

1. Въведение.
2. Анализ на съществуващото състояние.
3. Възпитателно- образователна дейност.
4. Медицинско обслужване.
5. Хранене.
6. Връзки с родителите и обществеността.
7. Отношение на детското заведение с други детски градини и училища.
8. Мисия на детската градина.
9. Визия на детската градина.
10. Стратегическа цел.
11. Приложения:
  - 1.1. Качество на образованието и мерки за неговото повишаване;
  - 1.2. Патриотично възпитание, формиране на национално самосъзнание и общочовешки ценности на децата и учениците;
  - 1.3. Осигуряване на условия за физическа активност и участие в спортни дейности;
  - 1.4. Гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование;
  - 1.5. Механизъм за съвместна работа с институциите по обхващане и включване в системата на предучилищното и училищното образование на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст;
  - 1.6. Предоставяне на равни възможности за обучение и/или възпитание;
  - 1.7. Приобщаване на деца и ученици;
  - 1.8. Противдействие на тормоза и насилието;
  - 1.9. Превенция на риск от ранно отпадане от системата на предучилищното и училищното образование.

1. Въведение

Стратегията се основава на принципите и насоките на Закона за предучилищно и училищно образование, приоритетите на МОН, РУО София-град, на Стратегически план за дейността на Столична Община – Отдел "Образование", както и на спецификата на детската ни градина, Стратегия „Европа 2020“ с основна цел за програмния период за интелектуален растеж и изграждане на общество, базирано на знания и иновации, бележи цялостната ни дейност. Съобразена е със Закон за закрила на детето; Закон за защита от дискриминация; Национална програма за развитие „България 2020“, където като първи приоритет са посочени: подобряване на достъпа и повишаване на качеството на образованието и обучението и качествените характеристики на работната сила; Национална стратегия за учене през целия живот ; Стратегия за развитие на педагогическите кадри ; Програмна система „Чуден свят“ на издателство „Просвета“.

При изработване на стратегията са отчетени състоянието и проблемите в дейността на детското заведение, традициите в работата на педагогическия колектив, становища и предложения на родителите, препоръки от проверки на контролните звена от системата на МОН.

Стратегията обхваща период от пет години, което ѝ придава по- конкретен характер. В нея са предвидени онези дейности, които ще внесат нови елементи и ново съдържание в цялостната възпитателно-образователна работа на колектива.

В този си вид стратегията е обсъдена и гласувана на заседание на педагогическия съвет на 19. 09. 2023 г. Тя има **отворен** характер и ще се конкретизира и доразвива в годишните планове на детското заведение.

Детето, като основна ценност в образователната система, се нуждае от качествено образование и да развива своята емоционална и социална интелигентност. Нараства и необходимостта от качествена квалификация на педагогическите специалисти, като фактор на промяната.

Предназначението на предучилищното образование като значим етап от развитието на личността е в това, да осигури възможност на всяко дете да изяви своите способности, да придобие знания, умения и компетентности, които са важни за посрещане на предизвикателствата на XXI век.

Предучилищното образование в България се осъществява в съответствие с Държавните образователни стандарти (ДОС за ПО) и с програмни системи по избор на учителя. Това поставя акцента върху диференциране на грижата спрямо различни потребности на детето и непрекъснато надграждане на знания и умения с оглед максимално развитие на неговия

личностен потенциал. Промените в икономическите, социалните и политическите условия, в науката и образователните технологии налагат необходимостта от нов Държавен образователен стандарт по предучилищно образование, като прилежащ към Закона за предучилищното и училищното образование.

Друг акцент в ключовите предизвикателства в образованието днес е активното включване на родителите за постигане на заложените цели. В Закона за предучилищното и училищното образование на родителите е посветено специално място на пълноправни участници в образованието на децата.

Един значим иновативен акцент в Закона за предучилищното и училищното образование е свързан с възможността за самостоятелност и иновативност, за творчество и уникалност на образователната институция. Законът дава възможност детската градина да изгражда свой собствен облик, да има свой принос и своя заслуга за напредъка на образованието, като се отчита спецификата на условията, в които се развива институцията.

2. Анализ на съществуващото състояние

2.1. Сграден фонд и материално-техническа база

164 ДГ „Зорница” е разположено на територията на квартал Горна баня. Сградният ѝ фонд е актуван като публична общинска собственост. Детската градина е разположена в две сгради специално построени за това, първата е построена през 1963 година, а втората през 2010г

Обща площ /кв.м/ -862 кв.м.

Застроена площ / кв. м./ -181кв.м.- 4 мж, гаражи /складови помещения/ -2броя-49кв.м.

Незастроена площ/ кв.м./ -4000 кв.м.

Брой на сградите – 2броя

Етажност на всяка от тях- 2 етажа

Степен на пожароопасност- 3 . Първа сграда – трета , а втора -първа

Тип строителство съгласно чл.123 ат Наредба №5 от 21.05.2001г.- масивно

Стара сграда:

Полуподземен етаж: - 1 брой

Полуподземният етаж се намира под нивото на партера. Към този етаж води мозаечно стълбище. В полуподземният етаж се намират складови помещения с инвентар на детската градина- в южната част, а в северните помещения бивша абонатната станция,

която е заключена с метална врата ,бивш кухненски блог, бивши перални помещения .
Към този етаж се отива по циментово стълбище.

Партер- На партерът са разположени : централната входна врата на детската градина, кабинета на медицинската сестра. Прозорците на целия партерен етаж са с алуминиева дограма.

Първи етаж- Първият етаж – 350 кв.м.. Към този етаж се използват едно стълбище. Там са разположени : занималня и спалня на една група на четвърта а група , офис и гардеробчета за децата и занималня и спалня на трета б група, офис и гардеробчета.

Втори етаж- обхваща площ от 350 кв. м. Към вторият етаж се отива по циментово стълбище . Там са разположени : занималня и спалня – втора а група, офис и гардеробчета, трета а група занималня и спалня, офис и гардеробчета , кабинет по приложни изкуства .

Наличност на :

Скривалище- няма

Басейн – няма

Нова сграда

Нов тип строителство по всички европейски изисквания и стандарти .

Първи етаж : физкултурен салон с прилежаща тоалетна , медицински кабинет , ел. Табло, атриум, кухненски блок/ прилежащи складове/, яслена група/ спалня, занималня, офис и гардеробчета/, втора б група спалня, занималня, офис и гардеробчета/

Втори етаж- към този етаж се отива по масивно стълбище.

Разположени са : първа група/спалня, занималня ,офис и гардеробчета/, четвърта бгрупа / спалня, занималня, офис и гардеробчета/, кабинет Директор, кабинет СЧР, кабинет Техн.сътрудник, кабинет Счетоводител, кабинет Логопед, кабинет Психолог, кабинет приложно, архив .

Сградите са съобразени с всички санитарно – хигиенни изисквания и условия за правилно отглеждане и възпитание на децата, за провеждане на качествен и пълноценен педагогически процес. Условията за възпитание и образование в детското заведение са много добри, жизнената среда на децата отговаря на изискванията за безопасност, естетика и комфорт, интериорът и подредбата на групите са съобразени с възрастовите и индивидуални потребности на децата. В групите са създадени оптимални условия за доминираща учебна дейност, набавени са учебни помагала и пособия за подлежащите на задължително училищно обучение. За психологическия и физически комфорт и удобство на децата са обособени просторни и удобни занимални с достатъчно осветление,

обзаведени със съвременни кьтове за игра на децата, CD плейъри, бели магнитни дъски, интерактивни дъски, подходящи за възрастта на децата играчки, съвременни нагледни материали за децата, книжки и др., обособени спални помещения с цветно детско спално бельо - различно за всяка група, гардеробчета и санитарни възли. Поддръждането на материално-техническата база и цветовото оформяне на помещенията във всяка група са съобразени с ергономичните норми и правилата за охрана на труда и са дело на екипа от съответната група.

На разположение на децата са добре оборудвани физкултурен салон, музикален салон, пиано, акордеон, аудио уредба с микрофони, CD плейър, детски музикални инструменти; обособени са кабинет по английски език; има ателие за приложни дейности; и сензорна стая, в която специалистите психолог, логопед и ресурсен работят с децата. Поддържа се кабинет с актуални учебно-помощни и дидактични материали, хранилища за реквизити, костюми и маски на герои от приказки.

ДГ №164 има установени пропускателен и санитарен режим, хигиенни условия, рационално и здравословно хранене на децата. Седмичното меню ежеседмично се поставя на съответното табло за информация на всички родители, както и в електроният дневник на детската градина ONEBOOK.

Във фойето на детската градина са поставени знамена: на детската градина, знамето и герба на Р.България и знамето на Европейския съюз.

2.2. Традиции на детската градина:

В края на всяка учебна година в присъствието на родители изпращаме децата от подготвителните групи / IV^{-ти} / за училище. Децата изпълняват песни, стихотворения и танци.

Ежегодни тържества на децата от всички групи /7 броя/ от първите до четвъртите групи свързани с национални и битови празници пред родители и представители на местната администрация;

Състезания по спортни игри и плуване с деца от детски градини в район „Овча купел“ и др. Приятната обстановка в детската градина се допълва от много саксийни растения и предмети от бита в близкото ни минало.

На двора са разположени площадки за всички групи, оборудвани с различни спортни уреди, съоръжения за игра, пясъчници с естетични нови сенници към тях, където децата играят спокойно и с удоволствие на ударопогълщащата настилка на площадките.

Детската градина разполага с нова изграена площадка по БДП.

За сигурността на ДГ има монтирано видеонаблюдение, инсталиран е СОТ.

Наличната материална и дидактична база по групи говори за добри стопани и чувство за отговорност в колектива. Благодарение на личната заинтересованост, трудът на персонала и родителите и със съдействието на Столична община, са обновени и боядисани няколко групи на детската градина. Всяка група е едно огледало както на всички изисквания от Държавните образователни стандарти за физическата среда и информационното и библиотечното осигуряване на детските градини , така и на личните и екипни възможности на учителите и медицинските сестри и дават възможност на всяко дете да намери своето място и предпочитана дейност.

Не са достатъчни финансовите средства, отделени за ремонтни дейности, а в 164 ДГ „Зорница” трябва да се извърши саниране на сградата, в която се помещава корпус А на ДГ.

Силни страни	Слаби страни
<p>Детското заведение работи с пълен капацитет групи. Децата са физически и психически здрави и правилно развити.</p> <p>Преместване на деца има само при промяна местоживеенето на семейството.</p> <p>Висок процент обхванати деца, ДГ № 164 обслужва живущите в район “Овча купел”.</p> <p>Има премственост между ясла и детска градина, както и между детската градина и училищата в района..</p> <p>Осигурено е здравно обслужване и здравна профилактика.</p> <p>Отлично взаимодействие с родителските активи по групи.</p> <p>Сътрудничество и взаимопомощ с обществени и културни институции.</p> <p>Изградена система за видеонаблюдение, осигурена е жива охрана/на 4ч/.</p>	<p>Нарастваща агресивност сред децата, както и нервно напрежение.</p> <p>Вероятност за пренасочване на 5-6-годишни деца, към подготвителни групи в училище поради невъзможност да бъдат обхванати , всички чакащи за детската градина.</p> <p>Недостатъчна практика с работата по проекти</p>

2.3. ОБХВАТ НА ДЕЦАТА.

За 2023/2024 учебна година в детското заведение са обхванати 214 деца. През учебната 2023/2024г децата, нуждаещи се от специални образователни потребности в ДГ № 164 са 8 деца.

Независимо от тези обстоятелства, **родителите очакват от нас да създаваме нормални условия за възпитание, обучение и развитие на децата им и да съобразяваме възпитателно-образователния процес със социално-икономическите потребности и културната среда в столицата.**

2.4. ПРОФЕСИОНАЛНА СТРУКТУРА НА ДГ № 164:

Съгласно Наредба №3/18.02.2008 г. на МОН за нормите за задължителна преподавателска работа и реда за определяне числеността на персонала в системата на народната просвета /изм. и доп. ДВ, бр.4/2010 г./, в ДГ № 164 има утвърден щат за учебната 2023/2024 г. 38,5 щатни бройки, от които 18,5 – педагогически /директор, учители, учител по музика, ресурсен учител, логопед, психолог, педагог/ и 20,00 непедagogически /помощник-възпитатели, кухненски персонал, работник поддръжка, служигтел човешки ресурси, домакин, технически сътрудник, помощник на учителя/.1 бр щатна бройка по 0.5 не са заети/,помощник на учителя-0,5/. Средната възраст на педагогическия персонал е 45 г.. Педагогическият и медицински персонал са с необходимата квалификация.

Непедagogическият персонал е 20 човека . Средна възраст в тази категория персонал е 50 години. Всички познават добре и спазват изискванията, посочени в длъжностните им характеристики.

В детското заведение работят и 4 медицински специалисти,от които 1 мед.сестри в яслената група и 3 мед.сестри в медицинския кабинет.

При необходимост в ДГ за заместване се привличат добре подготвени и отговарящи на изискванията педагогически и непедagogически кадри.

Директорът е с висше образование – магистър по образователен мениджмънт, завършил е ЮЗУ „Неофит Рилски”, с II^a професионално - квалификационна степен /ПКС/.

Педагогическият екип се състои от 14 учители, от които: 1 главен учител, 4 са старши учители и 9-учители . Учителят по музика е на половин щат с бакалавърска степен; ресурсният учител е на половин щат , бакалавър; логопедът в ДГ е на половин щат, с бакалавър степен; психологът в ДГ е на пълен щат, с бакалавърска степен.

С II^{po} ПКС - една учителка,с III-то ПКС- две учителки, с IV-то са четири учителки и три учителки – с V^{-та} ПКС.

Щатът на помощно-обслужващият персонал е попълнен. От тях 1 с висше, 17 са със средно образование, 2 със средно специално .

Силни страни	Слаби страни
В ДГ се наблюдава тенденция за намаляване на общата възраст на персонала, като се дава шанс на млади педагогически и непедагогически кадри да заемат длъжност в детското заведение.	
Добра система за контрол.	
Провеждане на педагогически форум и интерактивни квалификации	
Използване на интерактивни форми и методи във ВОП и квалификацията.	Недостатъчна квалификация на учителите по отношение интегрирането на деца със специални образователни потребности
Достатъчна мотивация за придобиване и повишаване на ПКС.	
Използване на възможностите на информационните и комуникационни технологии при квалификацията на педагозите и цялостната дейност;	
Мотивирана работа с родители и обществени организации с единни цели и реализират през годините програми с разнообразни съвместни мероприятия.	
Директорът – индикатор, вдъхновител и добър организатор за постигане на	

целите, гъвкавост в методите за тяхното постигане.	
Бързина и гъвкавост при вземане на управленски решения, включване на Педагогическия съвет и родителските активи в управленския процес.	
Поведение, уважаващо достойнството на партньора /дете, колега, родител/, професионална и колегиална етика.	
Работа в екип, честност и справедливост спрямо партньора от екипа в групата, взаимно уважение и разбирателство.	
Квалификация на служителите чрез дискусии, казуси, тренинг, мозъчна атака, курсове, обмяна на опит с други детски градини и др. Самообразование и самоусъвършенстване на педагозите и мед.сестрите – изградена е вътрешна система за квалификация. Формиран е висококвалифициран колектив от служители. Това повишава конкурентноспособността на детската градина пред другите в района, осигурява просперитета на детското заведение.	
Утвърден социален престиж на детското заведение.	
Наличие на финансови условия за материално стимулиране на учителите, прилагачи нетрадиционни или допълнителни педагогически дейности чрез Национална програма за диференцирано заплащане, делегиран бюджет и Вътрешни правила за раб.заплата.	

Осигурени здравна профилактика и мониторинг на работното място от лицензирана фирма.	
Участие на представители на педагогическата колегия в подбора на учители.	
Създадени условия за лична изява и професионална удовлетвореност.	
Участие в курсове за поддържаща квалификация към специализираните департаменти на педагогическите факултети към различните университети и РУО на МОН	

2.5. Допълнителни образователни дейности

В детската градина срещу заплащане се извършват допълнителни образователни дейности, съобразени с интересите и потребностите на децата и с желанията на родителите. За учебната 2023/2024, 2024/2025, 2025/2026 години се организира обучение по плуване, английски език с музикален съпровод, подвижни игри с топка, латино и народни танци.

Допълнителните образователни дейности се извършват по съгласуван график и допълват сполучливо задължителните дейности за развитието на децата. **Вниманието ни през следващите три години трябва да се съсредоточи върху постигането на трайни и високи крайни резултати от обучението. Целесъобразно ще е включване на клаузи в договорите, които да обвързват резултатите от обучението продължителността на съответния договор. Минус за детската градина е липсата на плувен басейн, който на място да обезпечи плуването, но за целта е организиран специализиран превоз, който да извозва децата от ДГ №164 „Зорница”, на територията на която се извършва тази допълнителна дейност.**

2.6. Отдых

Традиция в живота на 164 ДГ е организирането на ски – градина, “зелено градина “ и други спортни изяви на децата.

Детската градина организира и едnodневни екскурзии, на които децата се запознават с теми, свързани с бита и традициите на нашия народ.

Стремежът ни тук ще бъде да увеличим броя на спортните изяви и да обогатим формите за отход в рамките на учебната година.

2.7. Работа по проекти и други дейности

През учебната 2023/2024 година сме включени в Схема: “Училищен плод“ и в Схема: “Училищно мляко“. Проект „Равен достъп“ и програма за дейността на Съвет по безопасност на движението на децата в София.

Идеята е интересна и вниманието и усилията ни през следващите четири години трябва да се насочат към реализацията на различни проекти. В решаването на проблема следва да се присъединят и родителите, които са незаменими партньори на детското заведение.

Провеждаме консултиране на родителите и децата преди постъпване в първи клас, консултиране за проблемите, свързани с развитието на децата, за да има добър диалог „родител – дете“. Заедно обсъждаме въпроси, свързани с агресията и емоционалното състояние на децата и с методите за тяхното развитие.

Резултатите са позитивни, интересът е голям. **Това ни дава основание да разширяваме и налагаме тази дейност и в следващите години.**

3. Възпитателно-образователна дейност

Педагогическата колегия осъществява своята възпитателно-образователна работа по Програмна система “Чуден свят“ на издателство “Просвета“, а едната трета група работят по учебните помагала на издателство „Бит и техника“. Подготвителните групи са снабдени с безплатни учебни помагала. Учебните помагала за настоящата учебна 2023/2024 година за малките групи също са подsigурени от детската градина. Учителите са добре подготвени, осигуряват им се условия за свободна творческа изява, за високо качество на педагогическата им дейност, както и професионална информация за промените и новостите в сферата на предучилищното възпитание. Ключово значение при подбора на екипа има не само тяхната професионална компетентност, но готовността и способността им да работят съвместно, широтата на възгледите и взаимното доверие, готовността за откритост и отвореност на образователния процес към обществеността. Оптимизирани са информационно-образователната среда с цел въвеждане на изпреварващо обучение за възприемане на света и обществения опит. Използват се разнообразни стратегии за обучение, които стимулират интелектуалното развитие на децата и подготовката им за училище. Създадени са условия за формиране на правна култура, включваща знания и умения за защита на детските права и пораждащите ги

задължения. Реализирани са съвместни координирани действия със семейството и социалните партньори за модернизиране на жизнената среда.

Педагозите от всички групи прилагат творчески подходи в образователния процес за мотивиране на децата да овладяват интелектуално-волеви форми на поведение при подготовката им за училище. Подчинявайки цялостната си дейност на тезата обучението да изпреварва развитието, учителките прилагат професионалната си компетентност за творческо реализиране на образователните програми и максимално овладяване на държавните образователни изисквания за предучилищно възпитание и подготовка.

Основна форма на педагогическо взаимодействие са ситуациите. Времетраенето им е съобразено с възрастта на децата.

Дневният режим е съобразен с изискванията в програмите, като само храненето и следобедния сън са с точно фиксирани часове.

СИЛНИ СТРАНИ:

- Прогресивно развитие чрез възпитание-ефективни годишни комплексни планове.
- Обучение в демократично гражданство, повишено внимание към правата на човека и детето.
- Висока обща и специална подготовка на децата.
- Изграждане на социално-балансирана среда и самоутвърждаване на детето в условията на сигурност и подкрепа.
- Адаптиране на плановете на групите към индивидуалните особености на децата.
- Акцентиране върху овладяване на знания и умения за здравословен начин на живот.
- Прилагане на образователна стратегия за уникалност във всяка група на детското заведение.
- Пълноценно използване на подвижни игри, детски спортове с цел динамично развитие на децата.
- Изграждане на навици за безопасно движение и култура на поведение на улицата; действие при бедствия, аварии, катастрофи и пожари.
- Усъвършенстване езиковото обучение на децата.
- Уеднаквяване изискванията между семейството и детската градина за закаляване, обучение, възпитание и подготовка на децата за училище.
- Осъществяване на приемственост и интеграция между детската градина и училищата в района.

- Приобщаване на децата към общочовешките и национални ценности, добродетели, култура и традиции.
- Доближаване на условията в ДГ № 164 до тези на семейството.
- Стимулиране на интересите и заложибите на децата над държавните образователни изисквания чрез участие в разнообразни **допълнителни педагогически услуги** по избор на родителите /изразен писмено/:
  - английски език с музикален съпровод – 2 пъти седмично
  - подвижни игри с топка – 2 пъти седмично
  - плуване – 2 пъти седмично
  - народни танци – 2 пъти седмично
  - латино танци- 2 пъти седмично

СЛАБИ СТРАНИ:

- Брой неудовлетворени молби за прием на деца в детското заведение, поради недостиг на помещения.

ЗАПЛАХИ:

- Драстично оскъпяване на образованието;
- Срив в семейното възпитание;
- Срив в учителската професия;
- Политизиране на образованието;
- Отрицателното въздействие на демографските процеси върху образованието - конкуренцията;
- Европейското предизвикателство към образователната ни система.

4. МЕДИЦИНСКО ОБСЛУЖВАНЕ

Медицинското обслужване на детското заведение се осъществява от медицински специалисти, чиито работодател е кметът на района. Дейностите, които осъществяват са следните:

- извършване на сутрешен филтър при прием на децата в детското заведение;

- медицинско обслужване за оказване на първа медицинска помощ на децата и медицинско обслужване до пристигането на специализиран екип на спешна медицинска помощ;
- промоция и превенция на здравето на децата;
- организиране и провеждане на дейности за предотвратяване на възникването и за ограничаване разпространението на заразни и паразитни заболявания в детското заведение;
- участие в подготовката, провеждането и контрола на различните форми на отдих, туризъм и спорт за децата;
- организиране и провеждане на програми за здравно образование на децата, специални програми за правилно хранене и програми за превенция на отклоненията в хранителното поведение;
- съгласуване на седмичното разписание на учебните часове с директора;

Контролът върху дейностите се осъществява от РЗИ и от органите на АХ, СРЗИ.

Медицинският кабинет е добре оборудван с всичко необходимо за оказване на медицинска помощ, който е на разположение от 7 до 19 ч. с пряк отговорник медицински специалисти.

СИЛНИ СТРАНИ:

- Компетентен екип от добре подготвени медицински специалисти.
- Добре оборудван медицински кабинет.
- Следи се за здравословното състояние на децата и контрол по спазването на здравно-хигиенните норми и изисквания.
- Учители и медицински специалисти учат децата да спазват правилата за безопасност при работа с различни материали и предмети.
- Пълноценно се използва дневния режим като профилактично средство за психическо и физическо здраве.
- Има строг пропускателен и санитарно-епидемиологичен режим, хигиенни условия и рационално хранене.
- Акцентира се върху овладяване на знания и умения за здравословен начин на живот.
- Изграждат се навици за безопасно движение и култура на поведение на улицата; действие при бедствия, аварии, катастрофи и пожари.
- Насищане на режима с активна двигателна дейност.

СЛАБИ СТРАНИ:

- Работа по здравни проекти.

5. ХРАНЕНЕ

Храната се подготвя според изискванията за рационалното хранене. Менюто се изработва от комисия в състав: мед.специалист, домакин, готвач и се утвърждава от директора. То се предоставя на вниманието на родителите на входовете за цялата седмица. Менюто е задължително за изпълнение. Подмяна се допуска само след съгласуване с Директора. Храна за вкъщи не се дава. Родители, учители и медицински сестри заедно работят за създаване на нужните навици и умения у децата.

Децата се хранят три пъти дневно, имат и подкрепителна закуска в 10 ч. - плод. Учителките, медицинските специалисти и пом. възпитателките следят децата да се хранят без да изхвърлят храната си. Според възрастта се спазват и изискванията за самообслужване.

Право на безплатна храна на основание Наредба №1/04.01.2010 г. на МОН и КТД/ 16.12.2022 г. има непедagogическия персонал в детското заведение.

СИЛНИ СТРАНИ:

- По време на хранене се ползват без спестяване необходимите съдове и прибори. Продуктите се получават ежедневно от склада сутрин в 06.45 ч. с комисия: готвач, домакин, мед.сестра .
- Отговорност за количеството, качеството и влагането на продуктите носи готвачът.
- Контролът за качеството на храната се осъществява от директора и мед.специалист.
- Действаща НАССР система /”Анализ за контрол на критичните точки”/.

6. ВРЪЗКИ С РОДИТЕЛИТЕ И ОБЩЕСТВЕННОСТТА

В комуникативния опит на детето от предучилищна възраст се включва умението му за установяване на взаимодействия и взаимоотношения с връстници и възрастни в детското заведение, в семейството и навън от тях. В това отношение възможностите за по-глобална социална среда се свързват с развитието на умения за емоционална и поведенческа отзивчивост при общуване с непознати, за умения за преодоляване на различните по

характер бариери на общуване. От всичко това следва, че ще се осигурява право на участие на семейството като равностоен партньор в реализирането на единен възпитателен процес чрез активни синхронизирани взаимодействия между родители, образователни институции и други фактори от социално-педагогическата система. Родителят, като възпитател е съюзник в модела на педагогическо взаимодействие с детето, той е субект, който въвежда, осигурява и стимулира развитието на детето при усвояване на семейната субструктура. Особено важно при привличането на родителите е, да се отчита тяхната ситуация – различието в образованието, доходите, вписването им в социални мрежи и заеманите властови позиции, които могат да се отразят върху възможностите и желанието им да участват в конкретни взаимоотношения с детското заведение.

Взаимодействията между детската градина и семейството са едни от най-важните. За по-добрата интеграция между тези две социални структури си поставяме за цел техните взаимоотношения да бъдат поставени на основата на пазарните механизми – търсене и предлагане. Детските градини предлагат на родителите определени възпитателно-образователни услуги, а родителите се насочват към тази градина в района, която в най-голяма степен удовлетворява техните и на децата потребности и желания. Това обуславя необходимостта детската градина да си изгради една стратегия на поведение, адекватна на желанията, потребностите и интересите на родителите /т.е. на търсенето/. За да бъде удовлетворено търсенето, е необходимо детското заведение, респективно директорът, много добре да познава потребностите на родителите, както и изискванията им към детското заведение и учителите.

Активното и ефективно сътрудничество на детското заведение и социалната среда води до повишаване на социализация ефект от нейната дейност в социалната общност като цяло; ще превърне детската градина в дом на радостта, където децата с удоволствие ще идват и с радост ще се връщат в къщи.

СИЛНИ СТРАНИ:

- Активна помощ и сътрудничество на родителите при съвместни мероприятия – съвместно организиране на празници – традиции за ДГ № 164, състезания, развлечения, родителски срещи, ежедневни разговори и препоръки и др.
- Приемственост с училищата в района.
- Оформен е уникален, естетически и функционален интериор и екстериор с творческото участие на целия екип и помощта на родители и фирми.

- Социална изява на децата от ДГ № 164 – състезания с други детски градини, участие в празника на района и т.н.
- Установено е сътрудничество между педагогическия екип, семействата, обществеността и специализираните институции за изработване и прилагане на стратегия за опазване ценностите на детството, защита правата на децата, превенция срещу насилието и ранното отпадане от системата на преучилищното образование.
- Системно комуникиране с родителите с цел преодоляване на всяка тревожност у тях относно престоя на децата им в детското заведение, отчитане на очакванията им.
- Организиране на “Отворени дни”, в които родителите имат възможност да наблюдават децата си в различни режимни моменти и да се превърнат в „Учител за един ден”.
- Сътрудничество при изработване на реквизит, костюми и аксесоари за тържества и празници, фотографиране, съпровождане при участие турнири по футбол.
- Привличане на дарители – от родители и общественост за обогатяване и модернизиране на материално-техническата база.
- Изработен е сайт на детското заведение – www.dg164zornica1.bg

СЛАБИ СТРАНИ:

- Обогатяване формите на работа с родителите .
- Диагностициране на интересите и потребностите на родителите преди определяне на стратегията и тактиката на детското заведение, на кадровата политика и образователна дейност.
- Задълбочаване контактите с обществени организации и институции отворени към проблемите на детското заведение. Привличане на допълнителни източници за подпомагане на дейността и подобряване на материално-техническата база на ДГ №164 - чрез използване на наличната материално-техническа база; за използването на МТБ за допълнителни педагогически дейности-народни танци,футбол и т.н.

7. ОТНОШЕНИЕ НА ДЕТСКОТО ЗАВЕДЕНИЕ С ДРУГИ ДЕТСКИ ГРАДИНИ И УЧИЛИЩА

В условията на пазарна икономика, когато на учебните заведения се дава автономност, се осъществява промяна и във взаимоотношенията между отделните образователни единици. Те съществуват в условия на постоянна конкуренция, която определя техния просперитет, оцеляване или заличаване от системата на образованието. Познаването на конкурента и средата, в която функционира дадена детска градина е много важна предпоставка както за правилното поставяне на цели, така и за ефективно управление. Необходимо е да се осъществява постоянен анализ на външната среда както на непосредствената, така и на макро средата. Информацията от външната среда на детската градина може да се нарече стратегическа, защото благодарение на нея, директорите- мениджъри ще вземат своите стратегически решения.

В предучилищните заведения се поставят основите на формирането на детската личност. Училището с други средства продължава този процес. И двете институции носят отговорност пред държавата за формирането на личности, способни творчески да мислят и активно да участват в общите трудови процеси. Това налага диалектическа връзка между подготовката на децата от детската градина и задачите, които се решават в началното училище. Това се решава най- вече чрез постигането на общо-психологическа готовност, която обхваща развитие на познавателните процеси, нравствено- волевата, мотивационната и емоционална сфера, както и социално-психологическа по-специална подготовка.

СИЛНИ СТРАНИ:

- Максимално удовлетворяване на потребностите и желанията на родителите и децата.
- Осъществяване на реална интеграция и приемственост с училищата в района.
- Утвърждаване имиджа на ДГ № 164 като конкурентно способна, желана и предпочитана от родителите и децата им детска градина.

СЛАБИ СТРАНИ:

- Европейското предизвикателство към образователната ни система.

ОПАСНОСТИ:

- Отрицателното въздействие на демографските процеси върху образованието.

ДГ №164 „Зорница,, изразява подкрепа и вяра в потенциалните възможности на всяко дете, като създава учеща среда за неговата реализация и го подготвя за справяне с предизвикателствата на времето.

Настоящата стратегия е ориентирана към ДЕТЕТО и към ОЧАКВАНИЯТА ни за него.

МИСИЯТА ни е: „ ДГ №164 „Зорница,, - образователния свят на детето, качествена, Учеща общност за всяко дете!,,

9. Визия на детското заведение

Визията е реалистична, краткосрочна и дългосрочна картина на настоящето и бъдещето състояние на ДГ № 164 „Зорница,,.

Тя отразява непрекъснатото развитие на институцията ДГ, вземайки под внимание дефицитите от информираност, възможност от действия, квалификация и др.по отношение на ролята и възможностите на екипа за преодоляване на възникващите проблеми.

Тя определя насоките по които ще работи ДЗ и как ще се реализира програмната ни система.

Концентрира усилията на педагогическия екип да работи за постигане на трайни резултати, умения за критично мислене, компетентности чрез използването на разнообразни интерактивни методи в изградена Учеща среда.

Насочена е към осъзнаване и осмисляне на взаимодействието между социалните фактори: Детска градина – Семейство - Обществен съвет - Институции като партньори в провеждането на различните дейности.

ВИЗИЯТА ни е:

- даваме на всяко дете обич, уважение, избор и така го правим щастливо, защитено, разбирано и подкрепяно.
- в ДГ №164 „Зорница,, детето учи играйки, изследва света, експериментира, взаимодейства и във всеки един момент е център на педагогическото взаимодействие.
- чрез екипа от професионалисти развиваме и обогатяваме детските компетентности, разчитайки на потенциала на всяко дете.
- ние сме партньори със семейството, което намира при нас подкрепа, сътрудничество и компетентна педагогическа информация.

10. Стратегическа цел

Да се създадат условия и се осъществят дейности, които ще доведат до подобряване ефекта от образователната и възпитателната работа на всеки член на колектива с поверените му деца и ще осигурят тяхната качествена подготовка за училище.

Конкретни цели и мерки за достигането им	Очакван резултат
---	-------------------------

<p>Цел 1: Повишаване квалификацията на педагогическите кадри, медицинските сестри и помощния персонал. Подобряване на ефекта от тяхната работа.</p> <p>Мерки:</p> <p>1.1. Разработване на годишен перспективен и годишни оперативни планове за квалификация на кадрите в 164 – та ДГ .</p> <p>1.2. Индивидуални разговори с всеки член на колектива за обсъждане степента на квалификационната му подготовка; препоръки за повишаването ѝ и за участие в разработването на проекти.</p> <p>1.3. Проучване на възможностите и участие в програми за обучение към Регионалния педагогически център и Департамента за усъвършенстване на учители.</p> <p>1.4. Използване на разработени тестове и чек листи за установяване на входното и изходното ниво за развитие на децата;</p>	<p>1.1.1. Квалификация на педагогическия, медицинския и помощния персонал на нивото на новите изисквания и практики в предучилищното образование.</p> <p>1.2.1. Убеденост, в кадрите, че грижата за квалификацията е личен проблем на този, който се стреми към добри резултати.</p> <p>1.3.1. Повишени компетенции по водещи проблеми и квалификация, съобразена с Европейските практики.</p> <p>1.4.1. Усвояване на методиката за определяне равнището на подготовка на децата; компетенции за определяне индивидуалните особености на всяко дете и своевременна промяна в подхода към подготовката му.</p>
--	---

<p>1.5.Засилване на контролната дейност върху работата на колектива; периодично обсъждане на резултатите и обвързването им със заплащането на труда.</p> <p>Цел 2 : Гражданско- патриотично образование. Подпомагане развитието и утвърждаването на детето , като гражданин на страна, принадлежащ европейската общност.</p> <p>Мерки : 2.1. Формиране на нов европейски модел на поведение и отношение към заобикалящият го свят. Да съчетава националното с глобалното, традиционното и самобитното, модерното, индивидуалното с общочовешкото.</p> <p>Цел 3 : Ефективно управление на бюджета на детското заведение,</p>	<p>1.5.1.Осъзната отговорност за подготовката на децата.</p> <p>1.5.2.Реална самооценка на професионалните качества на кадрите.</p> <p>1.5.3.Заплащането на труда съответства на постигнатия резултат.</p> <p>2.1.1.Да се формират начални представи за жизнено важни социални сфери : семейство, детска градина, училище – малка общност, от обкръжаващата го среда.</p> <p>2.1.2. Да разпознава дейността на различни институции, държавни и културни и значението на гражданското общество.</p>
--	--

имууществото и собствените приходи.

Мерки :

3.1.Разработване и обсъждане рамката на бюджета на 164 ДГ за всяка календарна година.

3.2. Запознаване на колектива с целите, методиката и правомощията, които предлагат делегираните бюджети; усвояване на програмния продукт от заинтересованите лица.

3.3.Привличане на публично-частни партньори за финансиране на образователната дейност и ремонтните работи в детското заведение.

3.4. Ангажиране на Обществения съвет в решаване на финансовите проблеми на детското заведение;

3.5. Периодични отчети на директора пред Педагогическия съвет и Обществения съвет за упражняването на годишния бюджет.

Цел 4 :

Демократизиране процеса на управление в 164 ДГ „Зорница”.

Мерки :

4.1.Засилване ролята на педагогическите кадри в демократизиране на образователно-възпитателния процес.

4.2.Създаване условия за достъп на родители и граждански структури до дейностите в детското заведение.

3.1.1.Засилено лично участие на всеки член на колектива, при формирането на бюджета и определянето на приоритетите.

3.2.1.Повишени компетенции на колектива и специалистите за управление на делегираните бюджети.

3.3.1.Допълнителни приходи за подържане и обновяване на материално-техническата база и жизнената среда.

3.4.1.Привличане на допълнителни приходи за образование, възпитание и отдих на децата.

3.5.1. Засилен обществен контрол за упражняването на бюджета и изразходването на собствените приходи.

4.1.1.Усвоени знания и придобити умения за демократично обсъждане и решаване на всеки проблем.

4.2.1.Ангажиране на родителите и гражданството в оценка на дейността и решаването на проблемите.

<p>4.3.Осигуряване на гласност за резултатите от обучението на децата и подготовката им за училище / употреба на електронен дневник за индивидуална комуникация с всеки родител с цел опазване на личните данни на децата/.</p> <p>Цел 5: Осигуряване на условия за физическа активност и участие в спортни дейности.</p> <p>Мерки:</p> <p>5.1. Да се предоставят възможности за функционално двигателно и моторно развитие, за подобряване на здравословното състояние и физическата дееспособност на децата, чрез удължаване на престоя им на открито и чрез организирани физкултурни дейности и игри.</p> <p>5.2. Привличане и приобщаване на родителите към участие в спортните дейности.</p>	<p>4.3.1.Засилено доверие към 164 ДГ и кадрите, които работят в нея. Спокойствие за живота и здравето на децата.</p> <p>5.1.1 Здрави и активни деца=щастливи деца</p> <p>5.2.1. Изграждане на положителна и трайна /стабилна/ връзка родител- детска градина- учител.</p> <p>5.2.2. Удовлетворение и щастие от децата.</p>
---	--

Приета на Педагогически съвет
Протокол № 1/20.09.2023 год.
Директор : Мариета Велкова

Приоритетни области за изпълнение на стратегическите и специфичните цели на детската градина (определени съгласно насоките по чл. 263, ал. 4 от ЗПУО)

- 1.1. Качество на образованието и мерки за неговото повишаване;
- 1.2. Патриотично възпитание, формиране на национално самосъзнание и общочовешки ценности на децата и учениците;
- 1.3. Осигуряване на условия за физическа активност и участие в спортни дейности;
- 1.4. Гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование;
- 1.5. Механизъм за съвместна работа с институциите по обхващане и включване в системата на предучилищното и училищното образование на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст;
- 1.6. Предоставяне на равни възможности за обучение и/или възпитание;
- 1.7. Приобщаване на деца и ученици;
- 1.8. Противодействие на тормоза и насилието;
- 1.9. Превенция на риск от ранно отпадане от системата на предучилищното и училищното образование.

Приложение № 1

**МЕРКИ ЗА ПОВИШАВАНЕ
КАЧЕСТВОТО НА ОБРАЗОВАНИЕТО**

Мерките за повишаване качеството на образованието са разработени съгласно Закона за предучилищното и училищното образование.

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Като нов момент в Закона за предучилищното и училищното образование, свързан с управлението на качеството в детската градина и в училището, е въведено изискването за самооценяване (вътрешна система за управление на качеството в училищата и детските градини). То се извършва ежегодно:

- от комисия в детската градина или училището;
- чрез дейности, процедури и критерии, определени от детската градина или училището.

Областите, които подлежат на самооценяване, са:

- управлението - ефективното разпределяне, използването и управлението на ресурсите за повишаване на качеството в институцията;
- образователният процес, който включва обучение, възпитание и социализация;
- взаимодействието на образователната институция с всички заинтересовани страни.

В процеса участват учениците, учителите, директорите, другите педагогически специалисти, както и родителите.

Етапите на самооценяване са подготовка, провеждане на самооценяването, обработване на информацията от проведеното самооценяване, анализиране на получените резултати, предлагане на мерки за подобрения в работата на институцията за повишаване на качеството на предоставяното образование. Накрая се изготвя доклад от самооценяването.

Новата концепция за образование изисква положителни промени в област

- управление на образованието** - гарантирано участие на гражданското общество в изработването, прилагането и мониторинга на стратегиите за развитие на образованието;
- **образователна среда** - изграждане на толерантна, здравословна и сигурна образователна среда, насърчаваща индивидуалното развитие; ясно определени задължителни знания и умения; привлекателни форми на обучение, представящи разбираемо учебното съдържание; измерими образователни резултати; широко навлизане на нови информационни и комуникационни технологии;
- **учителска професия** - целенасочени политики в областта на квалификацията на учителите;
- **мониторинг** - създаване на системи за ефективно измерване на образователните постижения и системи за мониторинг на дейността на учителя и образователната институция.

Мерките за повишаване на качеството на предлаганото образование в ДГ № 164 „Зорница“ се основават на:

- Закона за предучилищното и училищното образование,
- Националната стратегия за развитие на педагогическите кадри (2020 - 2024)

II. ВИЗИЯ

ДГ № 164 „Зорница“ да бъде оценена като предучилищна образователна институция, предоставяща качествена подготовка в областта на предучилищното образование, ползваща се с доверието на обществеността.

Приоритетни направления:

1. Повишаване на качеството на предоставяното образование и възпитание от ДГ № 164.
2. Развитие на системата за поддържане и повишаване квалификацията на учителите.
3. Утвърждаване на ДГ като научно, културно и спортно средище.
4. Осигуряване на равен достъп до качествено възпитание и предучилищна подготовка.
5. Удовлетворяване на образователните потребности на даровити и изоставащи деца.
6. Взаимодействие с родителската общност.
7. Изпълнение на националната стратегия „Учене през целия живот”.
8. Осъвременяване на традициите във възпитателната дейност.
9. Подобрение на външната и вътрешната среда на ДГ № 164.

ПЛАНИРАНЕ И РЕАЛИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТИ, ПРОИЗТИЧАЩИ ОТ ПРИОРИТЕТИТЕ НА ДГ № 164 „Зорница“

Повишаване на качеството на предоставяното образование и възпитание от ДГ № 164 „Зорница“

/ . Цели:

- Осигуряване на качествено и ефективно възпитание и образование.

- Разширяване и стимулиране на формите за обучение и възпитание в дух на демократично гражданство и патриотизъм, здравно и екологично възпитание, физическа активност и спорт.
- Широко навлизане на нови методи на педагогическо взаимодействие и обучение /интерактивност, проектна работа/.

2. Дейности за постигане на целите:

- Повишаване познавателната активност на децата.
- Създаване на условия за изяви на децата.
- Повишаване качеството на публичните изяви на децата.
- Повишаване качеството и ефективността на въздействие върху подрастващите.
- Осъществяване на допълнителна работа с децата. Откриване на заложите на всяко дете и насочване на развитието му в област, в която то ще изяви най-добре своя потенциал. Развиване и подобряване на индивидуалната и диференцирана работа с децата.
- Прилагане на подходи, основани на демократични принципи и развити образователни модели, свързани с повишаване успеваемостта на децата в обучението;
- Поставяне на детето в активна позиция по отношения на усвояването на нови знания и практическата им приложимост;
- Използване на иновативни педагогични методи и форми за предаване и научаване на знания;
- Извършване на ефективна диференцирана работа с деца с намалена успеваемост;
- Стриктно спазване на изискванията:
  - за безопасност на труда и правилника за вътрешния ред, водещи закони и наредби, свързани с образованието, опазване на живота и здравето на децата;
  - за превенция на различни форми на дискриминация сред деца, педагогически и непедагогически персонал;
  - за здравословни и безопасни условия на обучение, възпитание и труд;
- Засилване взаимодействието с родителите и други заинтересовани представители на общността;
- Използване на създадени мултимедийни материали;
- Повишаване на социалните умения на децата, чрез подпомагане на физическото, социалното и личностното им развитие.
- Реализиране превенция на насилието и агресията сред децата и утвърждаване на позитивни модели на поведение.
- Подкрепа на изявата и развитието на даровитите деца.
- Разширяване и стимулиране на формите за възпитание и обучение в дух на демократично гражданство и патриотизъм, здравно и екологично възпитание, физическа активност и спорт.

Развитие на системата за поддържане и повишаване квалификацията на учителите.

/Цели:

- Утвърждаване на авторитета и подпомагане на кариерното развитие на учителите, работещи в ДГ № 164 „Зорница“.
- Продължаване /Оптимизиране/ структурата на изградената система за

квалификация.

- Разработена е вътрешна система за повишаване на качеството, тя функционира и се отчитат резултати.

2. Дейности за постигане на целите:

Усъвършенстване на създадената система за квалификация, повишаване личната квалификация от всеки учител. Провеждане на въвеждаща, поддържаща и надграждаща квалификация на педагогическата колегия.

- Използване на разнообразни форми на квалификационна работа - проблемна група, практикум, тренинг, семинар, лектория, дискусия, участие в научно-практическа конференция, информация от библиотека, интернет.
- Създаване на възможност за повишаване на професионално-квалификационната степен за всеки член на педагогическата колегия.
- Повишаване ефективността на педагогическия контрол. Повишаване на изискванията към работата на учителя чрез вътрешно-институционалната контролна дейност и измерване на резултатите.
- Създаване на условия за повишаване реалните резултати от възпитанието и обучението - засилване качеството на предварителната подготовка, спазване задълженията произтичащи от ЗПУО и вътрешните правилници и наредби.
- Обмен на информация и съобщения чрез е-поща.
- Участие във всички форми за квалификация организирани на регионално и национално ниво.
- Разширяване и усъвършенстване на моделите и формите за контрол, чрез разработване на актуализирани оценъчни карти.
- Създаване на условия за квалификация на учителите за използване на различни форми и начини за практическо прилагане на програмното съдържание.
- Създаване на механизъм за вътрешен мониторинг и контрол на качеството.

Утвърждаване на ДГ № 164 „Зорница“ като научно, културно и спортно средище

1. Цели:

- Реализиране на ефективна рекламна кампания за постиженията на децата;
- Публичност и популяризиране на предлаганото възпитание, обучение и съдържанието му.

2. Дейности за постигане на целите:

- Организиране, поощряване и своевременно информиране за участие в конкурси.
- Организиране на спортни състезания.
- Участие в културните празници на общинско ниво.
- Повишаване на социалните умения на децата чрез подпомагане на физическото, социалното и личностното им развитие.
- Изготвят се и се издават информационни, рекламни и други видове табла, рекламни материали и електронни информационни средства в сградата на ДГ, поддържа се динамичен сайт на ДГ.

Осигуряване на равен достъп до качествено

образование / Цели:

- Осигуряване на качествено и ефективно образование.
- Осигуряване на добро обучение на учителите и кариерна пътека.
- Повишаване на изискванията към работата на учителя.
- Обучение за работа с деца със СОП.
- Надграждане на знания и умения с цел развитие потенциала на всяко дете и възможност за пълноценна социална реализация.

2. Дейности за постигане на целите:

- Прилагане на иновативни методи и технологични средства за възпитание и обучение.
- Приемственост между всички фази от обучението.
- Работа в мултиетническа среда.
- Работа с деца със специални образователни потребности.
- Издигане равнището на езиковата подготовка.
- Развиване на достъпност до новите информационни технологии.
- Съвместно обучение и възпитание на деца с различен етнически произход.
- Диференциране на грижите спрямо различните потребности на децата.

Удовлетворяване на образователните потребности на даровити и изоставащи деца.

Цели:

- Откликване на изискванията на обществото за устойчива образователна система с безусловна публичност и прозрачност на управление и състояние.
- Създаване на условия за изява на всички деца в съответствие с техните желания и възможности.
- Развиване ефективността на връзката учител - родител.
- Чрез творческото развитие на децата да се работи активно в посока утвърждаване на ДГ, като образователен и духовен културен център.

2. Дейности за постигане на целите:

- Поддържане на мрежа за връзка с Интернет на всички занимални и административни помещения на ДГ.
- Изграждане на подходяща среда за даровити и изоставащи деца, чрез активното съдействие на педагогическата колегия.
- За постигане на по-добър диалог с децата и родителите им е необходимо и осъществяване на подготовка за оказване на педагогическа и психологическа подкрепа, за общуване и социализация.

Взаимодействие с родителската общност и другите заинтересовани представители на местната общност

1. Цели:

- Осъществяване процеса на подготовка, обучение и възпитание на децата във взаимодействие и сътрудничество с родителите им.
- Развиване на конструктивна комуникация във взаимоотношенията в съответствие със ЗПУО.
- Прилагане на модели на поведение, основани на идеите и принципите на гражданското образование.
- Спазване на единни педагогични изисквания и стандарти за поведение и успеваемост.

2. Дейности за постигане на целите:

- Повишаване на уменията за работа с родители.
- Създаване на информационна банка с данни и координати за връзка с родителите на децата
- ДГ ще предоставя възможност и ще оказва необходимото съдействие на родителите за:
  - да се срещат с учителите в определеното приемно време или в друго удобно за двете страни време;
  - да участват в родителските срещи;
  - да присъстват и при желание от тяхна страна да бъдат изслушани, когато се решават въпроси, които засягат права и интереси на детето им;
  - да бъдат консултирани по въпроси, свързани с възпитанието на децата от специалист;
  - да се запознаят срещу подпис с правилника за дейността на ДГ;
- Педагогическата колегия периодично и своевременно ще предоставя информация за успеха и развитието на децата в образователно - възпитателния процес.
- Консултира родителите за възможностите и формите за допълнителна работа с детето с оглед максимално развитие на заложбите му, както и за възможностите за оказване на педагогическа и психологическа подкрепа от специалист, когато това се налага.

Изпълняване на национална стратегия за „Учене през целия живот”

1. Цел:

- Развитие и повишаване квалификацията на педагогическия и административния персонал.

2. Дейности за постигане на целта:

Развитие на ефективни партньорства с институции за продължаващо образование за непрекъсната квалификация на работещите в детската градина.

- Подсигуряване и насърчаване достъпа до различните форми на непрекъснато образование с цел придобиване на необходими нови умения.
- Насърчаване на подготовката и квалификацията на учителите.
- Активно участие в национални и международни програми, свързани с квалификация на педагогическата общност.
- Развитие на дигиталните умения на учители и администрация.
- Участие на учители в дистанционни форми обучение.

Осъвременяване на традициите във възпитателната дейност

1. Цели:

- Да се създадат адекватни условия за опазване и разбирателство между различните етнически и верски групи;
- Създаване на предпоставки за по-успешна социализация на децата от различна етническа общност;
- Превръщане на културното многообразие в източник и фактор за взаимно опазване и духовно развитие на децата и създаване на атмосфера на взаимно уважение, толерантност и разбирателство.
- Сближаването на децата от различни етнически групи в процеса на обучението им.
- Повишаване на професионалната квалификация на учителите за успешна работа в мултиетническа среда.

2. Дейности за постигане на целите:

- Създаване на подходящи средства за съхранение и развитие на културната идентичност на децата от различни етноси;
- Участие в празници и тържества.

Подобрения във външната и вътрешната среда на ДГ № 164 „Зорница“

1. Цели:

- Създаване на условия за активна образователно - възпитателна дейност.
- Подобряване равнището на административно обслужване.
- Естетизация на околната среда.
- Наличие на модерна материално-техническа база за обучение в съответствие с изискванията на ДОС.

2. Дейности за постигане на целите:

А. Подобрения във външната среда:

- Подобряване състоянието на външната среда. Планиране, реализация, поддръжка.
- Поддръжка на зелените площи.
- Оформяне на двора на ДГ.

Б. Подобрения във вътрешната среда:

- Дългосрочно планиране на дейности за подобряване на средата, в която се работи.
- Поддържане постигнатото ниво на технологично развитие. Стремешът е изпреварващо предоставяне на учителите на най-модерна и достъпна техника за осъществяване на интерактивно обучение.

В. Поддържане на модерна ИКТ среда:

- Развитие на благоприятна среда за развитие на електронно образователно съдържание.
  - Въвеждане на иновативни технологии в образованието.
  - Осигуряване на ефективна ИКТ среда за съхраняване и използване на електронно съдържание.
  - Активно участие в електронната свързаност на образователните институции.
  - Развитие на безжичната инфраструктура /тип \У1-Р1 свързаност/ на територията на ДГ-
  - Обслужването позволява бърз и надежден достъп до информация, предлага полезни и лесни за използване инструменти; използват се и различни форми на ИКТ; служителите са компетентни, вежливи, коректни, любезни и приветливи.

1	Дейности за повишаване успеваемостта на децата	Отговорници	Срок
	<p>1. Прилагане на интерактивни методи на обучение, ИКТ и дидактични материали в дейности, които провокират мисленето и самостоятелността на децата, формиране на практически умения и развитие на личността.</p> <p>2. Ежедневна комуникация между педагогическите специалисти, участващи във възпитателно-образователния процес в ДГ.</p> <p>3. Ефективно диференциране на задачите в планирането на образователния процес в зависимост от индивидуалните развитие на всяко дете.</p> <p>4. Осигуряване на по-голяма практическа приложимост на възпитателно-образователния процес и ориентирането му към конкретни резултати.</p> <p>5. Целенасочена квалификация на учителите.</p>	<p>учителите</p> <p>учителите</p> <p>учителите</p> <p>учителите</p> <p>учителите директор</p>	<p>15.09.2023г. 31.05.2024г.</p> <p>ежедневно</p> <p>15.09.2023г. 31.05.2024г.</p> <p>15.09.2023г. 31.05.2024г.</p> <p>15.09.2023г. 31.05.2024г.</p>
II	<p>Дейности за популяризиране на организацията на възпитателно-образователния процес в ДГ</p>	<p>Отговорници</p>	<p>Срок</p>
	<p>1 .Организиране на дейности, които да бъдат представяни пред родители и общественост.</p> <p>2.Популяризиране на добри практики.</p> <p>3.Реализиране на съвместни дейности с родители: работилници, еко-възпитание, спортни мероприятия и др.</p>	<p>учителите</p> <p>учителите</p> <p>учителите; директор</p> <p>директор;</p>	<p>по график</p> <p>по график</p> <p>по график</p> <p>постоянен</p>

	4.Разширяване на партньорството и взаимодействието между ОУ, родителска общност и социалните партньори. 5.Организиране на изложби.	ОС към ДГ учителите	периодично
Ш	Дейности и критерии за отчитане на възпитателно-образователните резултати	Отговорници	Срок
	1.Изготвяне и използване на единни стандарти и система за оценка на развитието на децата. 2. Анализ на образователно-възпитателния процес - входно ниво; годишни резултати с предходна година.	педагогическият екип педагогическият екип	постоянен 15.09.2023г. 31.05.2024г.
	3. Увеличаване на извънкласни дейности - изяви-бр.вкл.деца. 4. Изграждане на позитивна атмосфера в ДГ - занимания по интереси, обогатяване на дидактичната база	учителите	15.09.2023г. 31.05.2024г. 15.09.2023г. 31.05.2024г.
IV	Дейности за мониторинг и контрол на педагогическия процес в ДГ	Отговорници	Срок
	1.Проверка на дневник, тематично разпределение, и задължителна документация. 2.Отчетна и финансова документация. Сведения за спазване организацията на режима, присъстващи деца. 3.Контрол по отношение на качеството на педагогическата дейност, организацията на работата в обучаващите ситуации и постиженията на децата.	директор директор директор	ежеседмично месечно седмично КД

ПРОГРАМА ЗА ПАТРИОТИЧНО ВЪЗПИТАНИЕ

Според нас е належащо фокусът да се насочи към патриотичното възпитание, чрез което да се формират базови компетентности, върху които децата още от най-ранна възраст, да изградят: национална гордост, обич към традициите, към миналото и към постиженията на българския народ; уважение към държавните символи; модел за поведение, насочен към уважение и толерантност, към личностно израстване и утвърждаване като достойни хора и участници в обществото; задълбочено познаване на историята и културата на родното място и стремеж към съхраняването им.

Организирането и провеждането на празници и тържества е много вълнуващо и незабравимо събитие в живота на малчуганите, което влияе емоционално на децата. С огромно желание и трепет те преживяват участията си в тържества и празници. Появата им пред публика ги поставя пред нова позиция пред обществото. Изразявайки себе си, те се чувстват значими, важни, в центъра на събитията. Това дава възможност за формиране, коригиране, развитие, усъвършенстване и самоусъвършенстване на уменията, заложи в програмата.

Цели:

- Възпитаване на любов у децата към тяхното семейство, дом, училище, роден град, към България и вяност към родовите корени и традиции чрез: театралното изкуство, клубни дейности, чествания, срещи с културни дейци, фолклорни ансамбли, видни общественици, изучаване на стихотворения с патриотична тематика;
- Развитие на интереса към българските народно творчество и занаяти;
- Развитие на чувство за гордост от постиженията на българския народ и родната страна;
- Формиране на светоглед, жизнена позиция, гражданско поведение, гражданска съвест и отговорност
- Формирането на толерантност, чувство за уважение към другите народи, към техните традиции.
- Формиране на внимателно отношение към природата и всичко живо;

За осъществяването на поставените цели, конкретизирахме следните задачи:

1. Развитие на детските художествено-артистични заложби в различните видове изкуство – танцувални, певчески, артистични.
2. Приобщаване към отбелязване на обществено значими дати, събития и български народни празници.
3. Изграждане на умения за работа в екип.
4. Използване на нетрадиционни форми на обучение, разчупване на стереотипа и внасяне емоционален заряд и удовлетворение.

Очаквани резултати:

- Изграждане на уважение, обич и отговорност към семейството, към родния град и родината;
- Гордост с националните постижения, привързаност към родната земя, език, традиции и стремеж към тяхното съхранение и предаване на следващите поколения, споделяне на наученото и придобитите умения под различни форми пред приятели и гости;
- Формиран устойчив интерес към историческото минало. Познаване историята на родния град и родината, културното и историческото им наследство, личностите, допринесли за възхода им;

УЧЕБНА 2023/2024 ГОДИНА

№	СЪБИТИЕ	ТЕМА НА МЕРОПРИЯТИЕТО	ФОРМАТ И ОРГАНИЗАЦИЯ	ДАТА НА ПРОВЕЖДАНЕ
М. СЕПТЕМВРИ 2023				
1.	22 септември – Независимостта на България	Чрез дигиталните технологии към нашето минало	Използване на дигиталните технологии в пряката работа с децата и запознаването им с българските празници	21.09.2023
М. ОКТОМВРИ 2023				
2.		„Вече съм голяма, мога всичко като мама“	Състезание между деца и родители	
М. НОЕМВРИ 2023				
3.	1 ноември – Ден на будителите	„Рецитирам стихове и пея песни за народните будители“	Програма по повод Деня на народните будители.	31.10.2023
4.	21 ноември – Ден на християнското семейство	„Традициите в моето семейство“	Пресъздаване на обреди и обичаи чрез използване на автентични облекла и предмети.	21 .11.2023
М. ДЕКЕМВРИ 2023				

5.	Коледа (коледари)	Коледа в България	Коледни картини, песни, обичаи Организиране и участие в Коледен базар	20.12.2023
М. ЯНУАРИ 2024				
6.	Кукери	Български традиции и вярвания за здраве и прогонване на злото	Подготовка и изработване на маски и костюми с помощта на родители	26.01.2024
М. ФЕВРУАРИ 2024				
7.	19 февруари – Обесването на Васил Левски	Васил Левски	Подготвяне програма с песни и стихове за Ботев.	19.02.2024
М. МАРТ 2024				
8.	1 март – Баба Марта	Баба Марта Мартенски празници	Пролетно ателие с участието на родители	29.02.2024
9.	3 март – Освобождението на България	С България в сърцето България – моята родина	Организация за патриотични песни и стихове под надслов „С България в сърцето“	01.03.2024
М. АПРИЛ 2024				
	Лазаровден, Цветница	Български празници и обичаи	Пресъздаване на обреди за Лазаровден (лазарки) със съдействието на танцови ансамбли	24.04.2024
	Пъстър Великден	Пъстър Великден	Великденски базар. и Организиране на изложба	

М. МАЙ 2024			
24 май – Ден на българската азбука, на българската просвета и култура	Програма по случай Денят на българската азбука, на българската просвета и култура	Тържествено завършване на учебната година.	23.05.2024

Приложение 3

ОСИГУРЯВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА ФИЗИЧЕСКА АКТИВНОСТ И УЧАСТИЕ В СПОРТНИ ДЕЙНОСТИ

Основна цел :

Изграждане на навици за водене на здравословен начин на живот , придобиване на знания и умения по видовете спорт практикувани в предучилищна възраст. Конкретни цели:

- 1.Предизвикване на траен интерес в децата за занимания с физически упражнения, игри и спорт.
- 2.Създаване на условия и възможности за участие в игри и физически упражнения с оглед подобряване здравословното състояние, физическото развитие и дееспособност .
- 3.Осигуряване на спортни уреди и пособия за провеждане на различните видове физически занимания и игри за деца.
- 4.Формиране на интерес и потребност на децата към системни занимания с физически упражнения, игри и навици за активна двигателна дейност, необходим елемент в бита на всеки човек от най-ранна детска възраст.
- 5.Привличане на специалисти от системата на спорта за провеждане на физически занимания и игри за децата в детската градина.

Задачи :

1. Оптимизиране на физическата активност чрез изграждане на система от спортни дейности в сградата на детската градина и на открито.
- 2.Овладеяване на богат фонд двигателни умения и навици чрез осъществяване на различни форми на работа по физическа култура.
- 3.Повишаване чувството за физическо удовлетворение от дейности на открито и използване възможностите на спорта като превенция срещу агресията сред децата.

I. Дейности за изпълнение на основните цели и задачи на ниво детска градина:

	Месец	Дейност	Отговорник
1.	Септември	Установяване равнището на двигателните качества на децата- контрол и оценка.	Комисия по спорт
2.	Октомври	Провеждане на есенен спортен празник.	Комисия по спорт
3.	Ноември	Състезания по народна топка.	Комисия по спорт
4.	Декември	Щафетни игри, награждаване на отбор-победител.	Комисия по спорт
5.	Януари	Състезание- Топка над въже.	Комисия по спорт
6.	Февруари	Провеждане на закалителни процедури в зимна обстановка	Комисия по спорт
7.	Март	Игри със сняг за развиване на умение за точност на стрелбата, внимание и съобразителност.	Комисия по спорт,
8.	Април	Организиране на първенство по футбол между групите в детската градина(По възрастови групи).	Комисия по спорт Треньор по футбол
9.	Май	Организиране на спортни игри за деня на българския спорт- 17 май	Комисия по спорт
10.	Юни	„Ден на детето!”- отбелязване на деня на детето със спортно състезателни игри.	Комисия по спорт

Приложение 4

**Програма по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование като част от
Годишен план за дейността.**

НА ОСНОВАНИЕ НА:

НАРЕДБА № 13 ОТ 21 СЕПТЕМВРИ 2016 Г. ЗА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

В сила от 11.10.2016 г., издадена от министъра на образованието и науката
Обн. ДВ. бр.80 от 11 Октомври 2016г.

Въз основа на Наредба №13 детската градина се осъществява гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование чрез придобиване на социални, граждански и интеркултурни компетентности и на компетентности, свързани със здравето и поддържането на устойчива околна среда.

(1) **Гражданското образование** е насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.

(2) **Здравното образование** е насочено към развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.

(3) **Екологичното образование** е насочено към формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.

(4) **Интеркултурното образование** е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

В унисон с целите на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование и в работата си педагогическия екип на ДГ № 164 си поставя следните цели:

1. изграждане на автономна и активна личност, която:

- разбира и отстоява общочовешките ценности, ценностите на демокрацията и човешките права, участва в гражданския, политическия и социалния живот по отговорен, съзидателен и ефективен за себе си и за обществото начин;
- познава институциите;
- зачита значимостта на всяка човешка личност в многообразието от нейните идентичности, признава правото и ценността на различието, приема равнопоставеността на всички в общото социално пространство;
- осъзнава и цени своята културна идентичност;
- взаимодейства с членовете на семейството си, общността и другите хора по конструктивен и уважителен начин;
- изразява обосновано и критично гражданската си позиция;
- взема самостоятелни решения относно своето развитие, проявява инициативност и способност да си поставя цели, да планира и да обосновава действията си;
- носи отговорност за поведението си и оценява влиянието на постъпките си за своя живот и този на другите хора;
- поддържа здравословен начин на живот за себе си и за околните;

- познава и спазва нормите за екологична култура и поведение с оглед опазване на природата и създаване на устойчива околна среда;
- споделена отговорност за опазване на околната среда;
- умее да прави връзки между отделни сфери на обществения живот и да разбира причините за социалните неравенства,

екологичните и глобалните предизвикателства;

2. функционираме като образователна институция като се стреми да е автономна, активна и саморазвиваща се общност, която:

- възпитава в демократичните ценности;
- насърчава инициативност, отговорност, солидарност, социална чувствителност и критичност у всички участници в образователната система;
- утвърждава устойчива, включваща, демократична и здравословна среда, свободна от различните форми на агресия и дискриминация;
- изгражда и поддържа позитивен психологически климат и възможности за избори, свързани със здравето, екологията, гражданското участие, между културната толерантност, взаимното разбиране, зачитане и уважение;
- създава позитивна образователна среда за диалог между представителите на различните културни общности в зависимост от тяхната възраст и компетентности.

(1) В ДГ № 164 “Зорница“ гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществяват във всички възрастови групи:

- а). интегрирано в обучението по образователните направления;
- б). интегрирано в допълнителни форми на педагогическо взаимодействие.

(2) Начините и формите на осъществяване на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование за различните възрастови групи се определят в Програмната система за работа в детската градина.

(3) В заниманията по интереси в рамките на целодневна организация на учебния ден се осъществяват от педагозите в групите за целодневна организация на учебния ден чрез дейности и проекти, свързани с интердисциплинарния комплекс.

(4) Времето за дейности по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование може да се разпределя за всяка една група равномерно през цялата учебна година или модулно в даден период от учебната година.

(5) Тематичните области са свързани със:

- патриотичното възпитание и изграждането на националното самочувствие;
- толерантността и интеркултурния диалог;
- финансовата и правната грамотност;
- защитата на родината;
- безопасността и движението по пътищата;
- защитата на населението при бедствия и аварии и оказване на първа помощ;
- превенция на насилието, справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти.

Приложение 5

МЕХАНИЗЪМ

**за съвместна работа с институциите по обхващане,
включване и предотвратяване на отпадането от
образователната система на деца в задължителна
предучилищна възраст**

Механизмът е създаден съгласно постановление № 100 от 08.06.2018 г и се прилага по отношение на децата, които не са обхванати в образователната система и за които има риск от отпадане от детска градина или са напуснали преждевременно образователната система.

Той включва:

1. Създаване на екипи за съвместна работа на институциите за обхващане и включване в образователната система на деца в задължителна предучилищна възраст;
2. Изпълнение на дейности в ДГ № 164 за предотвратяване на отпадането на деца от задължителна ПУВ, които отсъстват от детската градина;
3. Взаимодействие на институциите по прилагането на комплекс от мерки за обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система;
4. Прилагане на процедури по предоставяне в натура на отпуснатите семейни и социални помощи в съответствие с индивидуалните потребности на децата, както и подобряване на координацията при налагане на санкции спрямо родителите, настойниците/попечителите или лицата, които полагат грижи за детето, при неизпълнение на задълженията им по Закона за закрила на детето и ЗПУО;
5. Организиране на регулярен обмен на информация между ангажираните институции и координиране на техните съвместни действия за налагане на съответни санкции по реда на Закона за закрила на детето, ЗПУО и Закона за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетни на родители, чиито деца в задължителна ПУВ не посещават детска градина;
6. Взаимодействие на институциите за проследяване при пътуване и миграция на упражняването на правото на децата на задължителното образование;
7. Обмен на информация и контрол по издадените здравни бележки за извиняване на отсъствия по уважителни причини на децата.

на родители, чиито деца в задължителна ПУВ не посещават детска градина;

8. Взаимодействие на институциите за проследяване при пътуване и миграция на упражняването на правото на децата на задължителното образование;

9. Обмен на информация и контрол по издадените здравни бележки за извиняване на отсъствия по уважителни причини на децата.

Отпадането от образователната система на ниво детска градина води до нарастване на рисковете от социално изключване, застрашава сигурността и стабилността на обществото и е предпоставка за влошаване качеството на живот на сегашното и следващите поколения. Здравният статус и достъпът до услуги и ресурси, които могат да осигурят по - добър стандарт и продължителност на живота в добро здраве и благосъстояние са в пряка зависимост от получената по - висока степен на образование. Посочените последствия са показателни за мащаба и степента на негативното влияние на преждевременно отпадналите деца и техните семейства и върху цялостното социално - икономическо развитие на страната.

ЕКИПИ ЗА ОБХВАТ

Кметът на общината разпределя територията на общината на райони на обхват между образователните институции, които осъществяват обучение на деца в задължителни предучилищни групи. Екип за обхват се създава към всеки район на обхват. Когато броят на децата от няколко образователни институции е малък и позволява изпълнението на дейностите, екип за обхват може да се създаде за повече от един район за обхват.

Образователната институция отговаря за записването в образователната система на децата, живеещи в определения им обхват.

Екипите задължително включват представители на регионалните управления на образованието, институциите в системата на предучилищното образование, съответната община, съответната дирекция „Социално подпомагане“, съответната дирекция/районно управление МВР. Представители на детската градина в екипа за обхват са образователните медиатори, социалните работници, помощниците на учителя и педагогически специалисти/без директор/, както и лица, ангажирани с мерки за подпомагане на достъпа до образование и предотвратяване на риска от отпадане от системата на предучилищното образование.

За предотвратяване на отпадането от образователната система на деца в задължителна ПУВ, които отсъстват по неуважителни причини от детската градина, директорът на образователната институция организира участниците в екипа за обхват за:

- Своевременно установяване на причините и прилагане на мерки за предотвратяване отсъствието на децата;
- Своевременно извършване на посещения по домовете на децата в риск от отпадане, за които се установи, че отсъстват от детската градина без уважителни причини;
- Системно взаимодействие с цел мотивирането им за осигуряване на трайно

присъствие на детето в образователната институция;

- Предлагање на мерки за обща и дополнителна подкрепа на децата в ризик за отпаѓање в съответствие со државниот образователен стандард за приобцващото образование;
- Проследявање на исполнението и на резултатите од предприетите мерки за преодолавање на отсуствието на децата по неуважителни причини и отразявањето им во Информационната система за реализација на механизмот/ИСПМ/.

Директорот на ДГ № 164:

- Възлага на педагогически специјалисти и на друг персонал вклучително во екипите за обхват и осигурува учестието на вклучените лица;
- Съдейства технички, административно и организационно на екипа за обхват, чијто район на обхват вклучва района на обхват на детската градина;
- Отговаря, организира и контролира исполнението на дейностите, осъществявани од екипите за обхват, во които учестват педагогически специјалисти од детската градина;
- Създава организација за своевремебно посещение по домовете на отсустващите по неуважителни причини деца, како при необходимост ангажира местни доставчици на социални услуги, а когато се налага, отправя искане до началника на РУО за осигурување на учестието на представители на обцината, на МВР, на дирекција „Социално подпомагане“ или на представители на други институции од екипа за обхват;
- При установена нужда прави предложения до съответните дирекции „Социално подпомагане“ за предоставяне помощ в натура за дете, како предлага вида на помощта съобразно идентифицираните потребности на детето;
- Ежемесечно до 15 - то число предоставя на кмета на обцината информация за предходния месец за неосигуреното задължително присъствие за повече от 3 дни на дете, посещаващо група за предучилищно образование, по неуважителни причини с цел налагање на наказания на родителите по реда на чл.347 от ЗПУО;
- Организира исполнението на дейностите од механизмот за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане на деца в задължителна ПУВ на ниво детска градина;
- Предоставя необходимата информация на началниците на РУО за функционирањето на механизмот.

При осъществявање на дейностите за обхващане, вклучвање и превенција на децата, които не са обхванати, отпаднали са или са в ризик од отпаѓање од образователната система, институциите взаимодействат и обменят информация, како:

1. Директорот на детската градина въвежда во Националната електронна информационона система за предучилищното образование информация за

- записаните в тях деца в срок до 20.02. и до 30.09. на съответната година.
2. Директорът може да изисква информация от Регионалните здравни инспектори чрез ИРСМ за истинността на представените медицински бележки или други медицински документи, доказваща уважителна причина за отсъствието на детето.
  3. Екипите за обхват до 30.11. на съответната година приоритетно прилагат мерки за:
    - обхващане и записване на деца в задължителна ПУВ, като не са записани в детска градина;
    - обхващане и включване на децата, посещавали детска градина през предходната учебна година, но не са записани в настоящата;
    - обхващане и включване на децата, които са посещавали детска градина, но са отпаднали през предходната учебна година.
  4. Екипите за обхват до 30.03. на съответната година приоритетно прилагат мерки за връщане и трайно включване в образователната система на повторно отпадналите деца и на отпадналите през настоящата учебна година деца.
  5. Представителите на образователната институция и екипа за обхват и допълнително привлечените лица под ръководството на директора, подпомагани от участниците от другите институции чрез началниците на РУО, своевременно и регулярно предприемат мерки за превенция на риска от отпадане на деца, за които в ИРСМ има индикатори за отсъствия и проблемно поведение.

ПРИЧИНИ

за отпадане на деца от образователната система:

Отпадането на деца от групите за задължително обучение е не само социален, но и педагогически проблем. Необходимо е да се подхожда индивидуално към конкретния случай на всяко дете, необхванато, застрашено от отпадане или вече отпаднало от детска градина. Причините трябва да се търсят от една страна в семейната среда, в мотивацията за учене, в обществените отношения и не на последно място в педагогическата колегия. Причините за необхванати и напуснали образователната система деца, могат да бъдат класифицирани в няколко основни категории:

1. Социално - икономически причини - ниски доходи, лошото качество на живот на определени социални слоеве, поради задължение да гледа по - малкия си брат/сестра, използване на детето като трудов ресурс;
2. Етнокултурни причини - по - ниска ценност на образованието, по - ранното встъпване в брак и др., слаб интерес към учебния процес и произтичащото от него нежелание да се посещава детска градина, затруднения при усвояването на учебния материал, наличие на конфликтни отношения с деца и др.;

3. Социално - икономически причини - ниски доходи, лошото качество на живот на определени социални слоеве, поради задължение да гледа по - малкия си брат/сестра, използване на детето като трудов ресурс;
4. Етнокултурни причини - по - ниска ценност на образованието, по - ранното встъпване в брак и др., слаб интерес към учебния процес и произтичащото от него нежелание да се посещава детска градина, затруднения при усвояването на учебния материал, наличие на конфликтни отношения с деца и др.;
5. Институционални причини - като такива могат да квалифицират недостатъчно координираният подход между различните служби и специалисти на национално, регионално и местно ниво за справяне с преждевременното напускане на образователната система от децата и др.;
6. Причини, свързани със здравния статус: в контекста на политиките за развитие на приобщаващото образование продължава тенденцията за интегриране на децата със СОП. Рисковете за отпадане са свързани с недостатъчна диагностика и подготовка на детските градини за приобщаването на тези деца. Тук се включват и всички фактори на образователната среда, материалната база, човешките и финансови ресурси, които не отговарят на изискванията за прилагане на приобщаващото образование.

Причините за ранното отпадане на деца винаги са комплексни. Обикновено в основата им се оказва някакъв неудовлетвореност на деца и родители или невъзможност за осигуряване на условия за добра образователна среда, смяна на местоживееене, смяна на месторабота на родителите, търсене на по - добра материална база.

Отчитайки тези фактори, в ДГ № 164 „Зорница“ се работи в посока на пълноценното развитие на детската личност, добра хигиена, хранене, здравословна среда, изграждане на хармонични учителски екипи, които от своя страна осигуряват добрата учебна подготовка на децата и подходящата игрова среда за тяхната възраст.

Специално се обръща внимание на взаимодействието с родителите, всеобхватното развиване на детската личност, добрата подготовка на децата за училище, удовлетвореност на деца и родители от учебно - възпитателния процес в ДГ № 164, което от своя страна е предпоставка за задържането на децата в детската градина и добър прием за всяка следваща година.

ЦЕЛИ на механизма:

1. Разработване и изпълнение на комплекс от ефективни мерки и дейности за обхващане и задържане на деца в задължителна ПУВ.
2. Подобрени резултати от учебно - възпитателната работа и личностна подкрепа на всяко дете.

3. Разработване и изпълнение на комплекс от ефективни мерки и дейности за обхващане и задържане на деца в задължителна ПУВ.
4. Подобрени резултати от учебно - възпитателната работа и личностна подкрепа на всяко дете.

Политиките и мерките, които ДГ № 164 „Зорница“ предприема за преодоляване на причините за отпадане са подчинени на националните, областни и общински стратегически мерки, като се отчита спецификата на образователната институция и нуждите от подкрепа на всяко дете. Акцентира се върху силните страни на всяко дете, което подпомага личностното му развитие.

Политики и мерки, произтичащи от:

1. Семейни и социални причини:

*Възможно е нежелание на родителите детето да ходи на детска градина поради страх от социална изолация, по - ниска самооценка, невъзможност на адаптиране към учебния процес и останалите деца.

Мерки: Мотивиране, консултиране и подпомагане чрез редица дейности за приобщаване на децата със СОП, деца от ромски произход.

2. Трудова миграция на родителите. Напускане на единия родител на страната поради невъзможност за издръжка на семейството.

Мерки: Ежеседмични контакти от учителите по групи с родителите/настойниците на децата, сътрудничество със съответните институции.

3. Недостатъчна образованост на родителите и липса на контрол върху цялостното развитие на детето.

Мерки: Мотивиране и приобщаване на тези деца за посещаване целодневната организация в ДГ, провеждане на срещи на тези родители с ръководство, мотивиране, консултиране и приобщаване.

4. Чести конфликти между агресивни родители, negliжиране и насилие над детето - побой, домашно насилие, развод и др.

Мерки: Сътрудничество с отдела за закрила на детето и др. институции

5. Социално слаби семейства.

Мерки: Оказване на социална помощ - безплатни познавателни книжки. Други по - важни мерки и дейности, залегнали в механизма за превенция на отпадане от детска градина са:

1. Разработване и реализиране на мерки за проследяване на преместването и отсъствията на децата -

- Изготвяне на база данни от учителите на задължителните групи, в чиито групи има деца от рискови слоеве;
- Обобщаване всяка седмица на информацията за отсъствията на децата и за изясняване причините за отсъствията.

2. Подпомагане адаптирането на децата;

3. Развитие на детската общност - превенция на обучителните трудности

и ранното оценяване на риска от тях;

4. Квалификация на педагогическите специалисти, насочена към идентифициране и справяне със случаите на риск от преждевременно отпадане от ДГ;

5. По - голяма атрактивност на преподавания материал чрез интерактивни методи, иновативни уроци, онагледяване, практическа насоченост;

6. Индивидуална подкрепа за детето;

7. Подобряване възможностите на обучение на деца със СОП. Осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие. В зависимост от оценката на индивидуалните потребности от екипа за личностно развитие, който включва специалисти и учители по групи;

8. Включване на родителската общност за повишаване на активността и сътрудничеството с ръководството на детската градина;

9. Сътрудничество с различни организации - Дирекция „Социално подпомагане“, отдел за закрила на детето и др.

10. Предприемане на конкретни мерки за обща и допълнителна подкрепа;

11. Отчет на дейностите и мерките по механизма.

Дейности и срокове по обхващане и задържане на деца в задължителна предучилищна възраст в детската градина:

- До 31.09. да се изготвят списъци на деца, които са посещавали ДГ през миналата учебна година, но незаписани в настоящата, причини за отпадането им.

Отг. Директор

- Ранно идентифициране на децата в риск чрез периодично проучване и оценка на потребностите и интересите им.

Отг. Учители по групи

- Изготвяне на личен профил на децата, които са застрашени от отпадане.

Отг. Учители по групи

- Учителите в групите за задължителна подготовка, съвместно с екипите по райони, посещават домовете на незаписаните за текущата година и провеждат разговори с родителите. Ако дете, подлежащо на задължително обучение не е открито на постоянен или настоящ адрес се изготвя списък, който се предоставя на директора на ДГ и на РУО.

Отг. Екипите за обхват

- Ежемесечно до 1 - то число, учителите в групите за задължителна подготовка предоставят информация за предходния месец за

неосигурено присъствие на деца за повече от 3 дни по неуважителни причини, с цел налагане на родителите по чл. 374 от ЗПУО.

Отг. Директор,
Учители от ПГ

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

За изпълнението на Механизма е нужно всички участници в образователния процес/семејство, детска градина, институции/ да бъдат еднакво отговорни и ангажирани за постигането на поставените цели.

Приложение № 6

ПЛАН

за приобщаващото образование и осигуряване на подкрепа за личностно развитие на децата

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Приобщаващото образование е процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете и на разнообразието от потребности на всички деца чрез активиране и включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за развитие и участие на децата във всички аспекти на живота на детската градина и общността.

Плана за приобщаващо образование и осигуряване на подкрепа за личностното развитие на децата в ДГ №164 „Зорница“ е разработена, според разпоредбите на ЗПУО и Наредбата за приобщаващото образование

С настоящият план се определят:

1. Целите и задачите на приобщаващото образование в ДГ „Зорница”.
2. Принципите, чрез които се реализира приобщаващото образование в ДГ „Зорница“.
3. Условијата, редът и конкретните дейности за осигуряване на обща подкрепа за личностно развитие на децата в ДГ .
4. Условијата, редът и конкретните дейности за осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата в ДГ по чл. 187, ал.2 от ЗПУО.
5. Дейностите за превенция на тормоза и насилието в ДГ „Зорница“, за мотивация и преодоляване на проблемното поведение на децата по чл. 185 и чл. 186 от ЗПУО
6. Условијата и редът за поощряване на децата от ДГ с материални и морални награди за високи постижения в образователната дейност, в заниманията по интереси и за принос им към развитието на общността на ДГ;
7. Задълженията и дейността на координиращият екип и на участниците в процеса на приобщаващото образование

8. Годишен план на дейностите, свързани с приобщаващото образование и осигуряването на подкрепа за личностното развитие на децата

II. ЦЕЛ И ЗАДАЧИ

ЦЕЛ:

Предоставяне на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата в ДГ „Зорница“, чрез осигуряване на подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията им и включването и участието на децата в общността на детската градина.

ЗАДАЧИ :

1. Осигуряване на възможност за гъвкава и динамична организация на средата, според различните потребности на децата с цел по - лесна адаптация и оптимална степен на развитие на техния потенциал, способности и постигане на образователните цели.
2. Предоставяне на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всяко дете.
3. Осъществяване на подкрепа за успешен преход на децата към училищно образование.
4. Обхват и задържане на децата в детската градина.
5. Анализ на индивидуалните потребности от подкрепа за личностно развитие на децата
6. Предоставяне на качествено образование за всяко дете а

III. ПРИНЦИПИ

Приобщаващото образование е неизменна част от правото на образование и се реализира в съответствие със следните принципи:

1. Гарантиране на правото на всяко дете на достъп до детска градина найблизо до неговото местоживееене и на правото му на качествено образование;
2. Гарантиране на достъпа на всяко дете до подкрепа за личностно развитие в зависимост от неговите индивидуални потребности;
3. Прилагане на диференцирани педагогически подходи в съответствие с интересите и стимулиращи мотивацията на детето, съобразени с възрастовите и социалните промени в живота му и адаптирани към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;
4. Приемане и зачитане на уникалността на всяко дете - индивидуалните потребности и възможности, личностните качества, знанията, уменията и интересите;
5. Равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното образование, гаранции за които са създадените условия за обучение на всички деца и ученици заедно;
6. Системен и холистичен подход на организация и сътрудничество на образователните институции в областта на приобщаващото образование на всички равнища
7. Сътрудничество между всички участници в процеса на приобщаващото образование - детската градина, , центърът за подкрепа за личностно развитие, детето, , семейството и общността;
8. Намаляване на влиянието на социалните неравенства върху ученето и върху участието на децата в дейността на детската градина;

IV. ДЕЙНОСТИ

№	Дейност	Срок	Отговорник
	Общи дейности		
1	Определяне координатор на дейностите за предоставяне на личностна подкрепа за развитие	Месец септември 2023г	Директорът
2	Изготвяне на План за предоставяне на	Месец септември	Координаторът

	подкрепа за личностно развитие на децата от ДГ 164 „Зорница“	2023г	
3	Осигуряване на педагогически специалисти /психолог, логопед, ресурсен учител/ за предоставяне на подкрепа за личностно развитие	В началото на учебната година	Директорът, координаторът
4	Съставяне на график за екипните срещи между учителите и педагогическите специалисти	В началото на учебната година	Координаторът
5	Изготвяне и представяне пред педагогическия съвет и пред началника на РУО на обобщен доклад за състоянието на процеса на приобщаващото образование в детската градина за учебната 2023/2024 година	Месец май 2024г.	Координаторът
	Дейности за осигуряване на обща подкрепа за личностно развитие		
1	Провеждане на скрининг-тест и ЕГТ Анализ на резултатите от проследяване постиженията на децата в началото на учебната година и набелязване на конкретни мерки за включване на отделни деца в дейности, насочени към превенция на обучителни затруднения	Месец ноември 2023г.	Координаторът, учители
2	Изготвяне на план за дейностите, свързани с грижа за здравето и повишаване на здравната култура	Месец октомври 2023г.	Мед. специалист в ДГ
3	Проучване на желанията и включване на деца в групи за занимания по интереси, чрез предоставяне на ДПУ	Месец октомври 2023.	Директорът, специалисти и учители на групите
4	Осигуряване на възможности за изяви на децата, чрез включването им в дейности в детската градина и извън нея	През учебната година	Учителите в групите, ръководителите на комисии
5	Проследяване напредъка на децата с обучителни затруднения	В края на първото полугодие и в края на учебната година	Координаторът, специалисти от ЕПЛР учителите в групите
	Дейности за осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие		
1	Определяне на необходимост от извършване на оценка от екип за подкрепа за личностно развитие за предоставяне на допълнителна подкрепа на отделни деца	В началото на учебната година	Координаторът, специалисти от ЕПЛР, учителите в групите
2	Сформиране на екипи за подкрепа за личностно развитие	При разпознаване на потребността	Директор

3	Оценка на индивидуалните потребности за осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца, за които има индикация, че са със СОП	От 1 до 3 месеца от началото на учебното време и по всяко време на учебната година, ако се разпознае потребност	Екипи за подкрепа за личностно развитие, координаторът
4	Оценка на индивидуалните потребности за осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца в риск	Не по – късно от 3 месеца от разпознаване на потребността	Екипи за подкрепа за личностно развитие, координаторът
5	Оценка на индивидуалните потребности за осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца с изяви дарби	Не по – късно от 3 месеца от разпознаване на потребността	Учители по групи Екипи за подкрепа за личностно развитие, координаторът
6	Оценка на индивидуалните потребности за осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца с хронични заболявания	Не по – късно от 3 месеца от разпознаване на потребността	Екипи за подкрепа за личностно развитие, координаторът
7	Представяне на писмени доклади от специалистите до председателя на екипа за личностно развитие за резултатите от оценяването	3-дневен срок от извършване на оценката	Педагогическите специалисти в състава на екипите
8	Изготвяне на план за подкрепа за всяко нуждаещо се дете	До 1 месец след извършване на оценката	Екипи за подкрепа за личностно развитие
9	Изготвяне на доклад до директора на детската градина за изпълнението на плана за подкрепа на детето	В 10-дневен срок след края на учебното време	Екипи за подкрепа за личностно развитие

ПРОГРАМА

за

предоставяне на равни възможности и приобщаване на децата от уязвими групи

Програмата се основава на :

- Наредба за приобщаващото образование
- Закон за предучилищно и училищно образование
- Закон за защита от дискриминация
- Конвенция за борба срещу дискриминация в областта на образованието.

Програмата включва редът и начинът за оказване на обща и допълнителна подкрепа на всички деца, които имат потребност от такива в ДГ № 164 „Зорница“ ;на базата на техните потребности и нужди.

Целта на програмата е предоставяне равни възможности и приобщаване на децата от уязвими групи да се обучават заедно, да участват в извънкласни занимания, независимо от способностите им, техните увреждания, заболявания, етническа принадлежност, майчин език и т.н.

Уязвими групи са деца, диагностицирани със СОП, хронични заболявания, двигателни увреждания, деца застрашени или жертва на насилие, деца с изявиени дарби, деца сираци и полусираци, деца – бежанци, деца от различни етнически групи .

Организираното приобщаващо образование се основава на следните принципи:

- активно участие в образователния процес
- динамично развитие на образователния модел в ДГ
- партньорски отношения с родителите

Задачи:

1. Културно – образователна среда за приобщаване.
2. Педагогически специалисти
  - ресурсен учител
  - психолог
  - логопед
  - координатор
3. Сътрудничество със семейството и общността.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ПРОГРАМАТА

Дейност	Срок	Отговорник	Забележка
---------	------	------------	-----------

Идентифициране на децата, които имат необходимост от обща подкрепа	Постоянен	Учители по групите	
Екипна работа на учителите от дадена група	Постоянен	Учители по групите	При необходимост
Определяне на координатор на екипа за оказване на подкрепа	м. IX.	Директор	
Създаване на подходящи условия в ДГ №164“Зорница“ и достъпна среда за качествен образователен процес.	До 15. X.	Директор Учители по групи	
Изграждане на педагогическа и специализирана подкрепяща среда за всяко дете за осигуряване на приобщаващо образование	М. X.	Учители по групите	
Идентифициране на деца със СОП	Целогодишно	Учители по групите	
Оценка на потребностите на деца със СОП	Целогодишно	Ресурсен учител и екип	
Превантивни мерки за недопускане отпадане от ДГ	Целогодишно	Директор, учители	
Организиране и провеждане на „Училище за родители“	М. II	Учители по групите	
Обучение на педагогическите специалисти за работа в мултикултурна среда	По график заложен в плана за квалификация	Директор, учители	

ПРАВИЛА

за превенция на тормоза и насилието

I. Общи положения

Чл. 1. Правилата определят цялостната организация на дейностите по превенция на риска, техния обхват и отговорностите на работещите в детската градина.

Чл. 2. Правилата регламентират осигуряването на сигурна и безопасна среда за всяко дете.

Чл. 3. (1) Правилата имат за цел да подпомогнат родителите и персоналът на ДГ164,,Зорница” в процеса на разпознаване на белезите на насилие над деца и неговото предотвратяване.

(2) Процедурата от правилата указва реда за сигнализиране на органите по закрила на детето, при идентифицирани случаи или при съмнения за насилие над деца.

Чл. 4. Изходни постановки:

(1) Всички, работещи в детската градина, следва да са запознати с видовете насилие върху деца, начините за тяхното разпознаване и последициите върху физическото и психическото развитие на детето, след преживяно насилие.

(2) Всички, работещи в детската градина, задължително се запознават срещу подпис с реда за сигнализиране на органите по закрила на детето, в случаи на идентифицирано насилие или съмнение за такова над дете.

(3) Родителите са запознати с процедурата от настоящите правила и са информирани за правото на персонала да сигнализира органите по закрила на детето, а в случаи на съмнения или симптоми за упражнено насилие над дете.

(4) С децата се организират дейности, съобразно възрастта им и с насоченост към разбиране потребността от общуване без насилие, разпознаване на тормоза и насилието и знание за това към кого да се обърнат, ако поведението на възрастните ги притеснява или изпитват неудобство.

Чл. 5. Педагогическото общуване с децата е насочено към насърчаване на поведение, изключващо насилие между тях и с възрастни.

Чл. 6. В детската градина се организират дейности за развитие на педагогически компетентности у учителите и родителите за справяне с неприемливо поведение на децата и превенция на насилието между децата.

II. Права и задължения на работещите в ДГ164 „Зорница” Правила за превенция на тормоза и насилието

Чл. 7. Работещите в ДГ164 „Зорница” се задължават да полагат адекватни грижи за всяко дете и да създават условия за неговото физическо, психическо и емоционално развитие.

Чл. 8. Работещите в ДГ164 „Зорница” не използват средства и методи, които унижават личността на детето или уронват неговото достойнство.

Чл. 9. Не се допуска прилагането на физически методи за наказание над децата, с цел справяне с неприемливо поведение.

Чл. 10. При възникнали съмнения за упражнено насилие над дете се спазва следната последователност на действията:

(1) Член на персонала, който пръв е забелязал симптомите/белезите уведомява учителя/учителите на групата.

(2) Учителят/учителите на групата, вземат решение за продължителността на наблюдение над детето, за евентуални последващи симптоми/белези на насилие.

(3) Учителят/учителите на групата уведомяват директора на ДГ164 „Зорница” и членовете на екипа за подкрепа за личностно развитие на детето.

(4) Срокът за наблюдение над детето се определя в зависимост от тежестта на симптомите/белезите.

(5) При повторно забелязване на симптоми/белези координационният екип предлага на директора решение за срока и спешността, с която ще бъдат информирани родителите.

(6) В случаите, когато родителите отказват среща с директора или обясненията, които дават за симптомите/белезите са уклончиви и неясни, директорът незабавно информира отдел „Закрила на детето“ към дирекция „Социално подпомагане“, по адреса на детето чрез лично посещение или на тел. 055445893.

(7) Разговорите с детето трябва да стават в обстановка и по начин, който да запазва достойнството му и да не води до задълбочаване на последиците от преживяното.

Чл. 11. В случай, че по тялото на дете се забележат видими белези, незабавно се изисква информация от родителя за произхода на белезите и начина, по който са получени.

Чл. 12. При установено системно, видимо нараняване на дете или в случай, че детето само сподели за упражнено над него насилие, учителите незабавно уведомяват директора на ДГ164 „Зорница”, който от своя страна незабавно информира отдел „Закрила на детето“ към дирекция „Социално подпомагане“, по адрес на детето, тел. 055445893

III. Права и задължения на родителите

Чл. 13. Родителите са длъжни да полагат грижи за отглеждането на детето си, които да способстват неговото физическо, психическо и емоционално развитие.

Чл. 14. В общуването с детето си, родителите са задължени да зачитат неговото лично достойнство и право на мнение.

Чл. 15. При прилагането на възпитателни и дисциплиниращи мерки родителите нямат право да използват методи на физическо наказание, както и такива унижаващи личността на детето им.

Правила за превенция на тормоза и насилието

Чл. 16. (1) Родителите имат право и са длъжни, когато забележат белези от физическо нараняване на детето си, които не са получени в тяхно присъствие, да поискат информация от учителите за начина и произхода на белезите.

(2) Родителят има право да потърси среща и информация от човека, за когото детето им е споделило, с цел изясняване на ситуацията, в случай на установяване на неприемливо поведение от страна на представител на институцията.

IV. Мерки за справяне с неприемливо поведение между децата

Чл. 17. Неприемливо е всяко действие (физическо, словесно или жестомимично) от дете насочено към друго дете, което може да увреди здравето или развитието на детето към което е насочено, уронва неговото достойнство или унижава личността на детето.

Чл. 18. Мерките за справяне с грубо и агресивно поведение у дете, които се предприемат от страна на родителите и на координационния екип на ДГ164 „Зорница”, се съгласуват предварително между двете страни, еднопосочни и уважителни към детето и неговото семейство.

Чл. 19. При прилагането на мерките за справяне с неприемливо поведение, родителите и работещите в институцията нямат право да използват средства и методи, увреждащи здравето и развитието на детето, както и такива, които уронват неговото достойнство.

Чл. 20. (1) При необходимост и със съгласието на родителите, детето може да бъде насочено за консултиране със специалист (психолог/педагогически съветник) или с личност, която той уважава (наставничество).

(2) Когато поведението на определено дете застрашава здравето или развитието на останалите деца, незабавната консултация със специалист е наложителна.

(3) При отказ на родителите да съдействат, директорът подава сигнал в отдел „Закрила на детето“ към дирекция „Социално подпомагане“, по местоживееене на детето.

V. Ред за сигнализиране на органите по „Закрила на детето“

Чл. 21. Органи по закрила на детето са:

(1) Председателят на Държавната агенция за закрила на детето и администрацията, която го подпомага.

(2) Дирекция „Социално подпомагане“.

(3) Министърът на труда и социалната политика, министърът на вътрешните работи, министърът на образованието и науката, министърът на правосъдието, министърът на културата, министърът на здравеопазването и кметовете на общини.

Чл. 22. (1) Всеки, на когото е станало известно, че дете се нуждае от закрила е длъжен да сигнализира органите по закрила.

(2) Това се отнася и за лицата, на които е станало известно в процеса на изпълнение на служебните им задължения, дори ако е обвързано с професионална тайна.

Чл. 23. При наличие на риск за дете или белези/симптоми за упражнено насилие над дете, сигнал се подава до отдел „Закрила на детето“ към дирекция „Социално подпомагане“ по местоживееене на детето или на територията, на която е възникнал рискът/насилието.

Правила за превенция на тормоза и насилието

Чл. 24. (1) Сигналът може да бъде подаден на място в съответната дирекция „Социално подпомагане (ОЗД), по телефона или чрез e-mail.

(2) Сигналът трябва да съдържа име на лицето, което подава сигнала за детето, телефон и адрес за връзка.

(3) Когато сигналът е анонимен той няма да бъде проверен, освен в случаите, когато се отнася за насилие над дете.

VI. Превенция на насилието над деца извън институцията и семейството

Чл. 25. Родителите, учителите и всички, работещи в детската градина, са задължени никога и по никакъв повод да не оставят децата без контрол.

Чл. 26. Родителите, учителите и всички, работещи в детската градина, са задължени:

(1) Системно и целенасочено да обучават децата за предпазване от ситуации, излагащи ги на риск от насилие.

(2) Да използват подходящи за възрастта и разбирането на децата методи за обучение по отношение на собствената им сигурност и безопасност.

Чл. 27. С помощта на подходящи за възрастта на децата подходи, децата целенасочено, системно и последователно следва да бъдат обучавани по отношение на собствената им сигурност и в разбиране на следното:

(1) Децата не са виновни и не носят отговорност за поведението на възрастните.

(2) В случай, че поведението на възрастен ги притеснява или ги кара да изпитват неудобство да споделят с родител, учител или друг възрастен, на кого имат доверие.

(3) Не бива да се доверяват и тръгват с непознати, преди да са съобщили за това на родителите си.

(4) Не бива да се доверяват и да тръгват с хора, които познават (близки, съседни и др.) ако родителите предварително не са информирали детето и учителите, че ще го вземе някой друг от институцията.

(5) Не бива да се качват в коли на непознати.

(6) Ако са останали в къщи сами не бива да пускат в жилището непознати или познати, дори те да твърдят, че ги изпраща някой от родителите.

(7) Не бива да приемат лакомства и подаръци от непознати по никакъв повод.

Чл. 28. В ежедневното си общуване с децата, родителите подпомагат процеса на подготовка на децата за предпазване от рискови ситуации, като ежедневно им напомнят основни правила на поведение.

Чл. 29. Механизмът за действие на персонала при инциденти с деца включва следните стъпки:

(1) Обучение на персонала за развитие на знания и умения как да реагират в случай на инциденти с дете по време на престоят му в институцията и извън него.

(2) При възникнали инциденти с дете се предприемат незабавно следните действия, в описаната последователност:

2.1. при излизане на дете този, който пръв е забелязал отсъствието на детето незабавно информира учителя на групата и директорът на институцията;

2.2. незабавно се организира претърсване на сградата, района на детската градина и околното пространство;

Правила за превенция на тормоза и насилието

2.3. провежда се разговор с децата и членовете на персонала, които последни са видели детето, за да се установи причината и вероятната посока, в която би тръгнало детето;

2.4. подава се сигнал на телефон 112 за предприемане на действия по издирването на детето;

2.5. информират се родителите на детето.

(3) При влизане на външно лице в сградата или двора на детската градина без разрешението на охраната, осъществяваща пропускателен режим:

3.1. член на персонала, който е забелязал лицето се информира за целта на посещението;

3.2. в случай на неясно или неприемливо обяснение, лицето бива помолено да напусне района на детската градина;

3.3. ако лицето откаже да напусне района, персоналот предприема действия за ограничаване достъпа на лицето до помещенията и пространствата, в които в момента са децата;

3.4. при проява на агресивно поведение от страна на външното лице, незабавно се подава сигнал в РУ на МВР, тел.112;

3.5. предприемат се действия за осигуряване сигурността на децата до намесата на органите на МВР;

3.6. при изгубване на дете, при посещение на културни, спортни и др. прояви, както и по време на екскурзии и детски лагери се предприемат същите действия, както при излизане на дете.

Приложение 9

ПРОГРАМА

ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА СИСТЕМАТА НА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ЗАДЪЛЖИТЕЛНИТЕ ПОДГОТВИТЕЛНИ ГРУПИ

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Програмата за превенция на ранното напускане е основен инструмент за планиране на дейностите по задържане на децата в детската градина. Тя е създадена на основание чл. 263, ал.1, т. 8 от Закона за предучилищното и училищното образование и е в съответствие с целите, залегнали в националните политики по превенция на ранното напускане на образователната система и комплекса от мерки на правителството в областта на образованието и социално-икономическото развитие.

Водещи стратегически документи при изготвянето на Програма на Детска градина №164 „Зорница“ за превенция на ранното напускане на образователната система са:

- Закон за предучилищно и училищно образование;
- Стратегия за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система 2013 -2020;
- Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства 2015 -2020;

- Национална стратегия за насърчаване и повишаване на грамотността 2014- 2020;
- Национална стратегия за учене през целия живот 2014 -2020;
- Рамкова програма за интегриране на ромите в българското общество 2010- 2020;
- Наредба за приобщаващото образование;
- Закон за защита от дискриминация;
- Конвенция за борба срещу дискриминация в областта на образованието.

Преждевременното напускане на образователната система води до нарастване на рисковете от социално изключване, застрашава сигурността и стабилността на обществото и е предпоставка за влошаване на качеството на живот на сегашното и на следващите поколения. Здравният статус и достъпът до ресурси и услуги, които могат да осигурят по - добър стандарт и продължителност на живота в добро здраве и благосъстояние, са в пряка зависимост от получената по-висока степен на образование.

Позитивната образователна среда е ключова мярка в превенцията на преждевременното напускане на ДГ, като във формирането ѝ се включват следните дейности:

1. Разработване и изпълнение на собствена Програма за превенция.
2. Подобряване на капацитета на педагогическите екипи за идентифициране на причините за ранното отпадане на децата.
3. Разработване и прилагане на механизми за контрол, оценка и самооценка на дейността на директора и педагогическите специалисти, по отношение намаляването на отсъствията.
4. Развиване на дейности в детската градина за подкрепа за личностното развитие.
5. Справяне с възникващите трудности още от най-ранна възраст.
6. Активно взаимодействие между родители, деца и педагогически специалисти.
7. Развиване на между училищни инициативи и системен обмен на добри практики за превенция на преждевременното напускане на ДГ.

II. ПРИЧИНИ ЗА ПРЕЖДЕВРЕМЕННОТО НАПУСКАНЕ НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА:

1. Икономически причини

Безработицата, ниските доходи, пониженият жизнен стандарт и бедността поставят много деца в условия, водещи до повишен риск от отпадане. В резултат на финансовите и икономически затруднения много деца са принудени да помагат на семействата си, което води до нарушаване на участието им в учебния процес. Голям е дялът на семействата, които работят в чужбина, като децата са оставени да живеят с баби и дядовци или други роднини, които не контролират ефективно или не насърчават участието на децата в образователната система.

2. Социални причини

Свързват се с родителска незаинтересованост, противоречия, конфликти, напрежение и кризи в семейството, отрицателно въздействие на домашната среда, функционална неграмотност или ниско образование на родителите, непълни семейства, деца в риск от извършване на противообществени прояви, домашно насилие, налагането на строги наказания.

3. Образователни причини

Обхващат широк кръг проблеми: трудности в усвояването на учебното съдържание, негативни нагласи на участниците в образователния процес и липсата на мотивация.

4. Етнокултурни причини

Етнокултурното многообразие в съвременната българска образователна система се изразява в специфичните етнически, религиозни и езикови измерения. Силно действащите вътрешно групови норми и натискът на етнокултурните традиции сред уязвими етнически общности и групи предопределят специфичните причини за преждевременното напускане на детската градина: отсъствие на познавателна мотивация, ниска степен на готовност за училище, липсва мотивация на родителите за получаване на образование от децата им и др.

5. Институционални причини

Като такива могат да се квалифицират недостатъчно координираният подход между различните служби и специалисти на национално, регионално, местно и ниво детска градина за справяне с преждевременното напускане; недостатъчно ефективният контрол върху управлението и функционирането на политиките за обхващане, задържане и реинтегриране на децата в образователната система. Положителната промяна на състоянието изисква прилагането на комплексни мерки и добра координация между институциите от няколко различни сектора на всяко ниво на управление - национално, регионално, местно и институционално.

6. Причини, свързани със здравния статус

В контекста на политиките за развитие на приобщаващото образование продължава тенденцията за интегриране на децата със специални образователни потребности в образователната система. Тук се включват и всички фактори на материалната база, образователната среда, човешките и финансовите ресурси, които не отговарят на изискванията за прилагане на принципите на приобщаващото образование.

III. ЦЕЛ НА ПРОГРАМАТА

Осигуряване на равен достъп и подкрепа за развитие и приобщаване в системата на предучилищното образование на децата като предпоставка за равноправно социално включване и пълноценна личностна реализация.

IV. ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ:

1. Разработване, изпълнение на политика за повишаване на обхвата в образователната система при ясно разпределение на отговорностите и взаимодействие между различните равнища на управление.
2. Идентифициране на рисковите фактори за преждевременното напускане на детската градина с оглед ограничаване на последиците от тях.
3. Насърчаване на включването в образованието на рискови групи и развиване на приобщаващото образование.
4. Увеличаване на разнообразието и ефективността на механизмите и стимулите за включване в образование и обучение.

5. Сътрудничеството между семейство, детска градина, училище, институции, НПО за изграждане на широко публично доверие и подкрепа на политиките за превенция и намаляване на преждевременното напускане на детската градина.

V. ПОЛИТИКИ ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННОТО НАПУСКАНЕ НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА

Постигането на оперативните цели на програмата се осъществява чрез:

Превенция - предотвратяване на възникването на предпоставки за преждеременно напускане на детската градина, както и ограничаване на условията, които го благоприятстват. Политиките и мерките за превенция са насочени от образованието и грижите в ранна детска възраст.

Интервенция - създаване на условия за ограничаване на преждевременното напускане при отчитане на конкретните заплахи на равнището на отделните лица, следвайки принципа за решаване на проблемите на най-ниско равнище.

Компенсиране - подпомагане преждеременно напусналите детската градина отново да се включат в образованието, като им бъдат предложени разнообразни и достъпни форми за завръщане в системата на образование и обучение.

VI. МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННОТО НАПУСКАНЕ НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА

1. **Възможно е нежелание на родителите детето да посещава детска градина**, поради страх от социална изолация, невъзможност за адаптиране към останалите деца; по-ниска самооценка, невъзможност за водене и прибиране на детето.

Мерки: Работа с родителите в посока мотивация за приобщаване на децата от ромски произход, децата със специални образователни потребности и деца от рискови групи, както и работа с попечителите на деца /най-често баба и дядо/ от семейства, заминали в чужбина.

2. **Трудова миграция на родителите.** Напускане на единия или и двамата родители на страната поради невъзможност за издръжка на семейството и търсене на работа в чужбина. Оставяне на детето на грижите на баби и дядовци, които нямат същия авторитет и изпадат в безсилие за справяне с трудната социална обстановка и новите модели на поведение на децата.

Мерки: Ежеседмични контакти, а при нужда и ежедневни с попечителите на деца, търсене на съдействие от отдел „Закрила на детето“.

3. Липса на грижи от страна на родители заминали в чужбина за децата, **както и за болни членове на семейството;**

Мерки: Оказване на социална помощ-чрез дарителски акции.

4. **Недостатъчна образованост на родителите** и липса или занижен контрол върху цялостното развитие на детето. Изразява се в не контролиране на часовете за сън, непознаване на потребностите на детето, липса на интерес към постиженията на детето, както и подготовката на детето за ролята му ученик;

Мерки: Мотивиране на родителите и приобщаване на тези деца чрез посещаване целодневната форма на организация в ДГ; търсене на непрекъснати разширени срещи с тези родители, мотивиране и приобщаване към ДГ.

5. **Чести конфликти между агресивни родители** - побой, домашно насилие, развод, посегателство отстрана на нови партньори на един от двамата родители.

Мерки: В най-честите случаи детската градина се превръща в единствено защитено място за детето. Търси се контакт с родителите и се обяснява какво наблюдава учителя в поведението на детето. Насочват се за консултация с психолог. При необходимост се сезира отдел „Закрила на детето“.

Други по-важни мерки и дейности свързани с превенцията от отпадане са:
Управление на информацията за преждевременно напусналите подготвителна за училище група: изготвяне на база данни от учителите, в чиито групи има деца от рискови групи /съобразно различните причини от отпадане/;

- Координиране действията на учителите на подготвителните групи с тези на ръководството на детските градини в административния район;
- Квалификация на педагогическите специалисти в посока управление на конфликти, справяне с агресията и насилието и превръщането му в педагогически консултант;
- Провеждане на семинари, тренинги и беседи с педагогическите специалисти за справяне с последиците от агресия и насилие в дома и детската градина;
- Провеждане на вътрешна квалификация за начините за разрешаване на конфликти. Обмяна на добри практики;
- Реализирането на конкретни дейности за постигане целите на програмата;
- Дейности за усвояването на българския книжовен език и повишаване на грамотността;
- Насърчаване включването в образованието на рискови групи и развиване на приобщаващото образование;
- Увеличаване на разнообразието и ефективността на механизмите и стимулите за включване в образование, възпитание и социализация на деца от рискови групи;
- Създаване на условия за включване на детето в група за повишаване на социалните умения за общуване и решаване на конфликти;
- Насочване на детето към занимания, съобразени с неговите потребности;
- Индивидуална подкрепа за детето от личност, която той уважава (допуска до себе си);
- Участие на родителите в дейности в полза на детската градина с цел сплотяване на общността и показване на положителен модел за поведение на децата;
- Изграждане на широко публично доверие и подкрепа за политиките за превенция и намаляване на преждевременното напускане на подготвителна за училище група;
- Повишаване качеството и ефективността на въздействие върху подрастващите чрез създаване на специфична образователна и възпитателна интерактивна среда;
- Поставяне на детето в активна позиция по отношения на усвояването на нови знания и практическа приложимост на придобитите знания и умения;
- Превръщането на детската градина в приятно и желано място за децата чрез използване на иновативни педагогически методи и форми за взаимодействие;
- Извършване на ефективна диференцирана работа с деца с по-ниска успеваемост;
- Провеждане на анкета с родителите на деца с по-ниска успеваемост за установяване на причините;
- Привеждане дисциплината на децата в съответствие с новите обществени реалности;
- Изграждане на съдържателен и многообразен учебно-възпитателен процес;
- Осъществяване оптимално ниво на вътрешна мотивация за учене у децата чрез целенасочена образователно-възпитателна работа;
- Гражданско образование и работа с родителската общност;
- Приобщаването им към общочовешките ценности и подготовката им за пълноценен живот в съвременните обществено-икономически условия.

VII. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

За изпълнението на Програмата важно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажирани институции, неправителствения сектор и училището. Всички участници в образователния процес (семейство, детска градина, училище, институции, НПО) трябва да бъдат еднакво отговорни и ангажирани за постигането на поставените цели.